

เรื่อง

ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHER'S NEEDS FOR DEVELOPING
THE LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECTS OF SECONDARY EDUCATION
LEVEL IN CHAINAT AND UTHAITHANI PROVINCES.

ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ จ.ส.ด.

A084916

โดย

นาย สวัสดิ์ ตรงจันทิก

เลขหมู่.....	
เลขทะเบียน.....	2916
วัน เดือน ปี.....	17 มิ.ย. 2538

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่อความย่อปัญหาพิเศษ

นายสวัสดิ์ ตรงจันทิก

ครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHER'S NEEDS FOR DEVELOPING
THE LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECTS OF SECONDARY
EDUCATION LEVEL IN CHAINAT AND UTHAITHANI PROVINCES.

การวิจัยครั้งนี้เพื่อการศึกษาสภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร และความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆและข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี เริ่มต้นจากการศึกษาเอกสาร ตำรา เนื้อหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและเพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งจะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเก็บจากประชากรก็คือ ครูอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 32 โรงเรียน มีครูเกษตร 48 คน โดยการส่งแบบสอบถามไปยังสามัญศึกษาแต่ละจังหวัดแล้วให้ช่วยส่งต่อไปยังผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละท่าน ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 48 ชุด ได้รับคืนจำนวน 45 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.75 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วก็นำมาเข้าตารางแจกแจงความถี่คำนวณหาค่าร้อยละ และหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้

สภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรของจังหวัดชัยนาทพบว่าส่วนใหญ่นั้นเป็นเพศชาย นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนมาก มีอายุอยู่ระหว่าง 36-40 ปี ทั้งหมดสมรสหรือมีครอบครัวแล้ว อายุราชการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 16-20 ปี มีประสบการณ์สอนมาแล้ว 11-20 ปี เป็นส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรีวุฒิ คบ. และ วทม.ส่วนใหญ่แล้วดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2

หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนก็จะ เป็นครูประจำชั้นเสียส่วนมาก ครู-อาจารย์ทั้งหมดได้รับการฝึกอบรมทางด้านการสอนและทางด้านการเกษตรมาแล้วทั้งนั้น

ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรจังหวัดอุทัยธานี พบว่าจะมีลักษณะทั่วไป เหมือนกับจังหวัดชัยนาท แต่จะมีข้อแตกต่างกันในเรื่องของอายุ ส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 31-40 ปี อายุราชการอยู่ระหว่าง 0-5 ปี และตำแหน่งอาจารย์จะมีทั้งตำแหน่งอาจารย์ 1 และอาจารย์ 2 มีจำนวนเท่ากัน ประสบการณ์ทางด้านการสอนมีตั้งแต่เพิ่งเริ่มสอน จนถึง 11-15 ปี

สภาพการจัดการเรียนการสอนของจังหวัดชัยนาทพบว่า ในสัปดาห์หนึ่งจะสอน 18-20 คาบ /สัปดาห์ ส่วนมากจะเปิดสอนวิชาเกษตรพื้นฐานและครู-อาจารย์ส่วนมากจะสอนซ้ำวิชา เดิมในรอบ 3 ปีการศึกษาจะมีการสอนโดยเฉลี่ย 14-16 คาบ/สัปดาห์ ระดับชั้นที่สอนส่วนใหญ่อยู่ มัธยมศึกษาปีที่ 2 การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตร โรงเรียนเป็นผู้กำหนดแล้วให้ เด็กนักเรียนเลือก ความสนใจเรียนส่วนใหญ่จะตั้งใจเรียนแต่ไม่มากนัก การเตรียมการสอน ส่วนใหญ่ แล้วจะเตรียมล่วงหน้าตลอดภาคเรียน การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมนั้นจะมาจาก การวิเคราะห์หลักสูตร สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มากที่สุดก็คือของจริง การจัดซื้อวัสดุฝึกปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะ ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณประจำปีการศึกษาเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหารเสียก่อน

สภาพการจัดการเรียนการสอนของจังหวัดอุทัยธานีจะมีลักษณะเช่นเดียวกับจังหวัดชัยนาท แต่ก็มีข้อแตกต่างบ้างดังนี้ คือจำนวนคาบที่สอนในรอบ 3 ปี เฉลี่ย 20-22 คาบ /สัปดาห์ และ สอนส่วนมากในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สภาพปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนของจังหวัดชัยนาทปัญหาของห้องเรียนนั้น ไม่มีปัญหาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่มีปัญหาเล็กน้อยนั้นจะใช้ห้องว่างหรือ ใต้ต้นไม้แทนห้องเรียน สถานที่ ฝึกปฏิบัติงาน โรงเรียนจะจัดให้ส่วนน้อยที่ไม่จัดก็เนื่องมาจากมีพื้นที่น้อย ขนาดของสถานที่ฝึกปฏิบัติ ในวิชาเกษตร ทางด้านพืชส่วนมากจะมีพื้นที่ขนาด 100-200 ตารางวา ทางด้านสัตว์มีพื้นที่ 50 ตารางวา ปัญหาของสถานที่ฝึกปฏิบัติที่พบคือมีพื้นที่แต่ขาดแคลนน้ำ ดินไม่เหมาะสมกับการเกษตร ปัญหาทางด้าน การกำหนดเนื้อหาก็มักมีปัญหาเป็นส่วนใหญ่ซึ่งได้แก่ ขาดตำราเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับ เนื้อหามีน้อย ปัญหาทางด้านสื่อและอุปกรณ์คือมีจำนวน ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สำหรับสาเหตุ ที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียนส่วนมากจะ เกิดจากการสนับสนุนวิชาเกษตรจากผู้บริหาร

สภาพปัญหาและอุปสรรคของจังหวัดอุทัยธานี ก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกับจังหวัดชัยนาทแต่ ก็มีข้อแตกต่างกันบ้าง ในเรื่องของขนาดพื้นที่ด้านฝึกปฏิบัติจะมีมากกว่าของจังหวัดชัยนาท คือ วิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เขียนไว้สำหรับการใช้งานเอกสารศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ซ้ำโดยไม่ขออนุญาต
ทางพืชจะมีพื้นที่ตั้งแต่ 400 ตารางวาขึ้นไป ส่วนวิชาทางด้านสัตว์นั้นจะมีขนาดพื้นที่ 100 ตารางวา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดชัยนาทจากการศึกษาพบว่าความต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมีมากถึง 28 คน จากทั้งหมด 29 คน และต้องการปรับปรุงในด้านความรู้และทักษะทางการเกษตร การฝึกอบรมทางด้านการสอน ทุกคนต้องการซึ่งต้องการการใช้และการผลิตสื่อ และการขยายพันธุ์พืชตามลำดับ ส่วนการปรับปรุงทางด้านบุคลิกภาพ ส่วนมากต้องการทางด้านทักษะการพูด ความต้องการสื่อและอุปกรณ์ที่ต้องการทีวี วีดีโอ ความต้องการทางด้านการศึกษาต่อมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสาขานี้ศ และครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนทางด้าน การเรียนการสอนวิชาเกษตร และต้องการความช่วยเหลือจากศึกษา นิเทศก์ ในเรื่องของเทคนิคการสอนและสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ

จังหวัดอุทัยธานีก็มีความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ในเรื่องต่าง ๆ เช่นเดียวกับจังหวัดชัยนาท

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรทั้งสองจังหวัดดังกล่าวจะมีลักษณะนี้เหมือนกันคือ จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ที่คิดว่าสามารถปฏิบัติงานได้ดีคือ 17-18 คาบต่อสัปดาห์ ขนาดของกลุ่มนักเรียนควรมีขนาด 20-30 คน นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรจะต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจอย่างแท้จริงควรเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ สำเร็จด้วยดีจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะ ผศ.รมณีเย้ย อาภาภิรม อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษเรื่องนี้ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดี และสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ติดตามแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำปัญหาพิเศษ โดยให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการทำปัญหาพิเศษ ให้ลุล่วงไปด้วยดี เรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้ทำปัญหาพิเศษ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี และผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้ให้ความสะดวกในการจัดส่งแบบสอบถามและขอขอบคุณครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อมูลในการทำปัญหาพิเศษเรื่องนี้และขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความสนใจและช่วยเหลือแนะนำจนปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สวัสดี   ตรงจันทิก
กุมภาพันธ์ 2538

สารบัญ

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ.....	หน้า ก-ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช

บทที่

1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	5
1.5 นิยามศัพท์.....	5
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน.....	6
2.2 ทฤษฎีความต้องการ.....	8
2.3 ทฤษฎีพัฒนาการเรียนการสอน.....	10
2.4 การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	12
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.6 กรอบแนวความคิดการพัฒนาการเรียนการสอน.....	21
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากร.....	22
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
4.2 ผลการวิจัย.....	27
4.2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 4.2.2 สถานภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 35

4.2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร 45

4.2.4 ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร... 52

4.2.5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร 59

5.สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป..... 65

5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้..... 68

บรรณานุกรม.....

ภาคผนวก.....

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ ก แสดง โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น.....	13
ตารางที่ ข แสดง โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	15
ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่ว ๆ ไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	29
ตารางที่ 2 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอนของวิชาเกษตร.....	37
ตารางที่ 3 แสดงปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาการเรียนการสอน.....	47
ตารางที่ 3.1 แสดงระดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความ สนใจวิชาเกษตรของนักเรียนจังหวัดชัยนาท	50
ตารางที่ 3.2 แสดงระดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความ สนใจวิชาเกษตรของนักเรียนจังหวัด	51
ตารางที่ 4 แสดงความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	53
ตารางที่ 5 แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยโดยลักษณะภูมิประเทศ สภาพดินฟ้าอากาศเป็นประเทศเกษตรกรรมอยู่แล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ก็ประกอบอาชีพการเกษตร จึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศมาก จะเห็นได้ว่าเป็นการยอมรับของสังคม โดยจะได้ยินเสมอว่า "ชาวนา คือ กระดูกสันหลังของชาติ" ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเกษตร โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีแนวโน้มเปลี่ยนไปเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ก็ตาม แต่ว่าการผลิตทางการเกษตรก็ยังมี ความสำคัญและจำเป็นต่อประเทศ เพราะนอกจากจะใช้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงประชากรไทยที่มี ปริมาณมากเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ แล้วยังใช้ผลิตผลทางการเกษตรเป็นวัตถุดิบในการป้อนโรงงาน อุตสาหกรรมภายในประเทศและบางส่วนของผลผลิตยังส่งเป็นสินค้าออกของประเทศอีกด้วย นอก เหนือจากความสำคัญทางเศรษฐกิจแล้ว ความสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีกฎมองข้ามไปก็คือ การ เกษตรเป็นสาขางานที่สะสมวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ คนส่วนใหญ่ของประ- เทศจะประกอบอาชีพการเกษตร และอาศัยอยู่ในชนบทที่ยังคงยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่ง ถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมของชาติไทย (นพคุณ ศิริวรรณ, 2536 : 159)

จากเหตุผลดังกล่าว ซึ่งจะมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยอย่างมาก แต่ใน ปัจจุบันจะพบได้ว่าการเกษตรไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับทางด้านอุตสาหกรรมแล้ว เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็มาจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม แต่เดิมเราใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย แต่ขาดการบำรุงรักษา เช่น ดินเสื่อมโทรมลง จึงทำให้ผลผลิต ลดลง แต่สิ่งที่เราเห็นนี้เราสามารถแก้ไขและปรับปรุงได้ ถ้าทุกคนช่วยกัน แต่ที่สำคัญต้องมี บุคคลากรหรือบุคคลที่มีความสามารถทางด้าน การเกษตร แต่ปัจจุบันจะพบได้ว่าบุคคลที่สนใจทาง ด้านการเกษตรจริง ๆ นั้นมีน้อยมากกว่าอดีตที่ผ่านมา ซึ่งจะเห็นได้จากนักศึกษาที่ศึกษาต่อใน วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยนั้น ต่างจะเลือกลงเรียนคณะอื่นที่นอกเหนือจากสาขาการเกษตรก่อน ถ้าไม่ได้หรือไม่มีที่เรียนจึงจะเลือกลงเรียนทางด้าน การเกษตร จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การ เกษตรไม่พัฒนาเท่าที่ควร

ดังนั้น ในการพัฒนาการเกษตรเราจะต้องพัฒนาที่ตัวบุคคลให้มีความรู้ ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถ และมีใจรักการเกษตรจริง ๆ ในการที่เราจะพัฒนาบุคลากรให้ได้นั้น ก็คือ การศึกษา การศึกษาจะช่วยให้บุคคลหรือบุคลากรของประเทศเรานั้นมีความรู้ความสามารถมีประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ประเทศเรานั้นพัฒนาขึ้น ไม่เฉพาะทางด้านเกษตรเท่านั้น ยังรวมไปถึงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาถือว่าเป็นการศึกษาในระดับกลางที่มีความสำคัญมากในการที่จะพัฒนาบุคลากร ในฐานะที่เป็นตัวกำหนดอนาคต เป็นขบวนการหล่อหลอมบุคลิกค่านิยมที่พึงปรารถนา ที่จะช่วยแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจของประเทศทางหนึ่ง ในการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา นั้น วิชาเกษตรจะอยู่ในหมวดวิชาชีวะและวิชาเลือกที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการทางด้านวิชาชีวะและมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งนี้ยังฝึกให้นักเรียนมีความอดทน ต่อสู้กับความยากลำบากกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ฝึกให้เป็นคนมีเหตุผล รวมทั้งรู้จักเลือกวิชาชีวะที่ตนเองถนัด ที่จะนำไปประกอบอาชีพและเป็นแนวทางในการศึกษาต่อในระดับสูงชันด้วย เหตุผลดังกล่าวการจัดหลักสูตรในระดับมัธยมนี้ ได้มีการจัดกลุ่มวิชาเลือก ซึ่งกำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาเกษตร โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ทั้งเป็นการก่อสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรในอันที่จะเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรจะบรรลุวัตถุประสงค์มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับครูที่ทำหน้าที่สอนในเรื่องเหล่านั้น ในฐานะที่วิชาเกษตรถูกกำหนดให้สอนในหลักสูตรดังกล่าว ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในด้านการเกษตร

นอกจากนี้จังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี เป็นจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร การเรียนการสอนวิชาเกษตรจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างหนึ่งของการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น และทราบถึงความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตร และใช้เป็นข้อมูลเสนอแนะแก่สถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ผลิตครูเกษตรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ชัยนาทและอุทัยธานี

2. เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี

3. เพื่อสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี

4. เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อการผลิตครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี โดยทำการศึกษากลุ่มครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวน 48 คน มีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดชัยนาท	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนครูเกษตร
ลำดับที่		
1	โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม	4 คน
2	โรงเรียนจุจิตไพบูลย์ชนูปถัมภ์	3 คน
3	โรงเรียนสาครพิทยาคม	1 คน
4	โรงเรียนวัดสิงห์	3 คน
5	โรงเรียนศรีสโมสรวิทยา	1 คน
6	โรงเรียนคุรุประชาสรรค์	4 คน
7	โรงเรียนห้วยกรดพิทยาคม	1 คน
8	โรงเรียนอนุภาคพิทยาคม	1 คน
9	โรงเรียนสรรพาวิทยา	4 คน
10	โรงเรียนชยานุกิจพิทยาคม	1 คน
11	โรงเรียนหันคาราษฎร์รังสฤษดิ์	1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13	โรงเรียนเนินขามรัฐประชานุเคราะห์	1 คน
14	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัชยานาถ	3 คน
	รวมครูเกษตร	30 คน

จังหวัดอุทัยธานี มี 18 โรงเรียน

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูเกษตร
1	โรงเรียนหนองเตาวิทยา	1 คน
2	โรงเรียนอุทัยวิทยาคม	2 คน
3	โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา	1 คน
4	โรงเรียนตลุกคู่วิทยาคม	1 คน
5	โรงเรียนทับทันอนุสรณ์	2 คน
6	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	1 คน
7	โรงเรียนกาจวังวิทยาคม	- คน
8	โรงเรียนทองหลางวิทยาคม	1 คน
9	โรงเรียนหนองจอกประชานุสรณ์	- คน
10	โรงเรียนสว่างอารมณ์วิทยา	1 คน
11	โรงเรียนบ่อ่างวิทยา	- คน
12	โรงเรียนทุ่งโพวิทยา	1 คน
13	โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา	1 คน
14	โรงเรียนลานสักวิทยา	2 คน
15	โรงเรียนร่องตาวีวิทยา	1 คน
16	โรงเรียนห้วยคตวิทยาคม	1 คน
17	โรงเรียนหนองข่าวิทยา	1 คน
18	โรงเรียนหนองฉางวิทยา	1 คน
	รวมครูเกษตร	18 คน

ที่มา : กองวางแผนงานฝ่ายสถิติและข้อมูล กระทรวงศึกษาธิการ 2537

จังหวัดชัยนาทจากการศึกษาพบว่าความต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมีมากถึง 28 คน จากทั้งหมด 29 คน และต้องการปรับปรุงในด้านความรู้และทักษะทาง การเกษตร การฝึกอบรมทางด้านการสอน ทุกคนต้องการซึ่งต้องการการใช้และการผลิตสื่อ และการขยายพันธุ์พืชตามลำดับ ส่วนการปรับปรุงทางด้านบุคลิกภาพ ส่วนมากต้องการทางด้านทักษะ การพูด ความต้องการสื่อและอุปกรณ์ที่ต้องการทีวี วีดีโอ ความต้องการทางด้านการศึกษาต่อมีความ ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสาขาพืช และครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีความต้องการให้ ผู้บริหารสนับสนุนทางด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตร และต้องการความช่วยเหลือจากศึกษา นิเทศก์ ในเรื่องของเทคนิคการสอนและสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ

จังหวัดอุทัยธานีก็มีความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ในเรื่องต่าง ๆ เช่นเดียวกับจังหวัดชัยนาท

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรทั้งสองจังหวัดดังกล่าวจะมีลักษณะที่เหมือนกันคือ จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ที่คิดว่าสามารถปฏิบัติงานได้ดีคือ 17-18 คาบ ต่อสัปดาห์ ขนาดของกลุ่มนักเรียนควรมีขนาด 20-30 คน นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรจะต้องเป็น ผู้ที่มีความสนใจอย่างแท้จริงควรเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ สำเร็จด้วยดีจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะ ผศ. รณเกียรติ อภาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษเรื่องนี้ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดี และสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ติดตามแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำปัญหาพิเศษ โดยให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการทำปัญหาพิเศษ ให้ลุล่วงไปด้วยดี เรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้ทำปัญหาพิเศษ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี และผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้ให้ความสะดวกในการจัดส่งแบบสอบถามและขอขอบคุณครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้อัมมูลในการทำปัญหาพิเศษเรื่องนี้และขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความสนใจและช่วยเหลือแนะนำงานปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สวัสดิ์ ตรงจันทิก

กุมภาพันธ์ 2538

สารบัญ

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ.....	หน้า ก-ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช

บทที่

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	5
1.5 นิยามศัพท์.....	5

2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน.....	6
2.2 ทฤษฎีความต้องการ.....	8
2.3 ทฤษฎีพัฒนาการเรียนการสอน.....	10
2.4 การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	12
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.6 กรอบแนวความคิดการพัฒนารเรียนการสอน.....	21

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร.....	22
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
4.2 ผลการวิจัย.....	27
4.2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	27
4.2.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้เห็นไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	45
4.2.4 ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร...	52
4.2.5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	59
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุป.....	65
5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้.....	68
บรรณานุกรม.....	
ภาคผนวก.....	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ ก แสดง โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น.....	13
ตารางที่ ข แสดง โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	15
ตารางที่ 1 แสดง สถานภาพทั่ว ๆ ไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	29
ตารางที่ 2 แสดง สภาพการจัดการเรียนการสอนของวิชาเกษตร.....	37
ตารางที่ 3 แสดง ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาการเรียนการสอน.....	47
ตารางที่ 3.1 แสดง ระดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความ สนใจวิชาเกษตรของนักเรียนจังหวัดชัยนาท	50
ตารางที่ 3.2 แสดง ระดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความ สนใจวิชาเกษตรของนักเรียนจังหวัด	51
ตารางที่ 4 แสดง ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร.....	53
ตารางที่ 5 แสดง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยโดยลักษณะภูมิประเทศ สภาพดินฟ้าอากาศเป็นประเทศเกษตรกรรมอยู่แล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ก็ประกอบอาชีพการเกษตร จึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศมาก จะเห็นได้ว่าเป็นการยอมรับของสังคม โดยจะได้ยินเสมอว่า "ชาวนา คือ กระดูกสันหลังของชาติ" ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเกษตร โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีแนวโน้มเปลี่ยนไปเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ก็ตาม แต่ว่าการผลิตทางการเกษตรก็ยังมี ความสำคัญและจำเป็นต่อประเทศ เพราะนอกจากจะใช้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงประชากรไทยที่มี ปริมาณมากเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ แล้วยังใช้ผลิตผลทางการเกษตรเป็นวัตถุดิบในการป้อนโรงงาน อุตสาหกรรมภายในประเทศและบางส่วนของผู้ผลิตยังส่งเป็นสินค้าออกของประเทศอีกด้วย นอกจากนี้จากความสำคัญทางเศรษฐกิจแล้ว ความสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีถูกมองข้ามไปก็คือ การเกษตรเป็นสาขางานที่สะสมวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ คนส่วนใหญ่ของประเทศจะประกอบอาชีพการเกษตร และอาศัยอยู่ในชนบทที่ยังคงยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่ง ถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมของชาติไทย (นพคุณ ศิริวรรณ, 2536 : 159)

จากเหตุผลดังกล่าว ซึ่งจะมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยอย่างมาก แต่ในปัจจุบันจะพบได้ว่าการเกษตรไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับทางด้านอุตสาหกรรมแล้ว เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็มาจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม แต่เดิมเราใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างนุ่มนวล แต่ขาดการบำรุงรักษา เช่น ดินเสื่อมโทรมลง จึงทำให้ผลผลิตลดลง แต่สิ่งที่เราเห็นนี้เราสามารถแก้ไขและปรับปรุงได้ ถ้าทุกคนช่วยกัน แต่ที่สำคัญต้องมีบุคคลากรหรือบุคคลที่มีความสามารถทางด้าน การเกษตร แต่ปัจจุบันจะพบได้ว่าบุคคลที่สนใจทางด้าน การเกษตรจริง ๆ นั้นมีน้อยมากกว่าอดีตที่ผ่านมา ซึ่ง จะเห็นได้จากนักศึกษาที่ศึกษาต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยนั้น ต่างจะเลือกกลงเรียนคณะอื่นที่นอกเหนือจากสาขาการเกษตรก่อน ถ้าไม่ได้หรือไม่มีที่เรียนจึงจะเลือกกลงเรียนทางด้าน การเกษตร จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การ

เอกสาเกษตร ไม่พัฒนาเท่าที่ควร ดังนั้นในการพัฒนาการเกษตร เราจะต้องพัฒนาที่ตัวบุคคลให้มีความรู้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถ และมีใจรักการเกษตรจริง ๆ ในการที่เราจะพัฒนาบุคลากรให้ได้นั้น ก็คือ การศึกษา การศึกษาจะช่วยให้บุคคลหรือบุคลากรของประเทศเรานั้นมีความรู้ความสามารถมีประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ประเทศเรานั้นพัฒนาขึ้น ไม่เฉพาะทางด้านเกษตรเท่านั้น ยังรวมไปถึงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาถือว่า เป็นการศึกษาในระดับกลางที่มีความสำคัญมากในการที่จะพัฒนาบุคลากร ในฐานะที่เป็นตัวกำหนดอนาคต เป็นขบวนการหล่อหลอมบุคลิกค่านิยมที่พึงปรารถนา ที่จะช่วยแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจของประเทศทางหนึ่ง ในการสอนวิชาเกษตรในระดับมัศึกษานั้น วิชาเกษตรจะอยู่ในหมวดวิชาชีวะและวิชาเลือกที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการทางด้านวิชาชีวะและมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งนี้ยังฝึกให้นักเรียนมีความอดทน ต่อสู้กับความยากลำบากกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ฝึกให้เป็นคนมีเหตุผล รวมทั้งรู้จักเลือกวิชาชีวะที่ตนเองถนัด ที่จะนำไปประกอบอาชีพและเป็นแนวทางในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นด้วย เหตุผลดังกล่าวการจัดหลักสูตรในระดับมัธยมนั้น ได้มีการจัดกลุ่มวิชาเลือก ซึ่งกำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาเกษตร โดยมุ่งให้ผู้เรียน ได้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ทั้งเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร ในอันที่จะเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรจะบรรลุวัตถุประสงค์มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับครูที่ทำหน้าที่สอนในเรื่องเหล่านั้น ในฐานะที่วิชาเกษตรถูกกำหนดให้สอนในหลักสูตรดังกล่าว ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในด้านการเกษตร

นอกจากนี้จังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี เป็นจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร การเรียนการสอนวิชาเกษตรจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างหนึ่งของการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น และทราบถึงความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตร และใช้เป็นข้อมูลเสนอแนะแก่สถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ผลิตครูเกษตรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 1. เพื่อสำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัด...

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชัยนาทและอุทัยธานี

2. เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี
3. เพื่อสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี
4. เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อการผลิตครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพดีขึ้น

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี โดยทำการศึกษากลุ่มครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวน 48 คน มีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดชัยนาท	ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูเกษตร
	1	โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม	4 คน
	2	โรงเรียนจุฑิตไพบูลย์ชนูปถัมภ์	3 คน
	3	โรงเรียนสาครพิทยาคม	1 คน
	4	โรงเรียนวัดสิงห์	3 คน
	5	โรงเรียนศรีสโมสรวิทยา	1 คน
	6	โรงเรียนคุรุประชาสรรค์	4 คน
	7	โรงเรียนห้วยกรดพิทยาคม	1 คน
	8	โรงเรียนบุญนาคพิทยาคม	1 คน
	9	โรงเรียนสรรพาวิทยา	4 คน
	10	โรงเรียนชยานุกิจพิทยาคม	1 คน
	11	โรงเรียนหันคารามราษฎร์รังสฤษดิ์	1 คน
	12	โรงเรียนหันคาพิทยาคม	3 คน

13	โรงเรียนเนินขามรัฐประชานุเคราะห์	1 คน
14	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	3 คน
	รวมครูเกษตร	30 คน

จังหวัดอุทัยธานี มี 18 โรงเรียน

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูเกษตร
1	โรงเรียนหนองเตาวิทยา	1 คน
2	โรงเรียนอุทัยวิทยาคม	2 คน
3	โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา	1 คน
4	โรงเรียนตลุกคู่วิทยาคม	1 คน
5	โรงเรียนทับทันอนุสรณ์	2 คน
6	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	1 คน
7	โรงเรียนการุ้งวิทยาคม	- คน
8	โรงเรียนทองหลางวิทยาคม	1 คน
9	โรงเรียนหนองจอกประชานุสรณ์	- คน
10	โรงเรียนสว่างอารมณ์วิทยา	1 คน
11	โรงเรียนบ่อทรายวิทยา	- คน
12	โรงเรียนทุ่งโพวิทยา	1 คน
13	โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา	1 คน
14	โรงเรียนลานสักวิทยา	2 คน
15	โรงเรียนร่องตาที่วิทยา	1 คน
16	โรงเรียนห้วยคตวิทยาคม	1 คน
17	โรงเรียนหนองข่างวิทยา	1 คน
18	โรงเรียนหนองฉางวิทยา	1 คน
	รวมครูเกษตร	18 คน

ที่มา : กองวางแผนงานฝ่ายสถิติและข้อมูล กระทรวงศึกษาธิการ 2537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำมาใช้ในการจัดอบรมครูเกษตกร ในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำมาจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนได้ตามที่ครูเกษตกรต้องการ
3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถที่จะนำมาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ครูเกษตกรต้องการ
4. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ให้เป็นข้อเสนอแนะแก่สถาบันที่ผลิตครูเกษตกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ครู-อาจารย์เกษตกร หมายถึง ครูที่สอนวิชาเกษตกรที่อาจจะเรียนวิชาเกษตกรหรือไม่ก็ได้ ทำหน้าที่สอนวิชาเกษตกร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ เข้าด้วยกัน เป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

การสอน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูจัดกระทำเพื่อให้เด็กเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายของการสอน

วิชาเกษตกร หมายถึง วิชาที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ธุรกิจการเกษตกร และอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ในกลุ่มวิชาการงานและวิชาชีพหรืออาชีพ

ความต้องการ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นด้านความรู้ที่ต้องการปัจจัยเพื่อการพัฒนา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในห้องเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ผู้ใช้ควรเห็นใจไปยังผู้จัดทำเอกสารนี้ ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้จัดทำเอกสาร และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13	โรงเรียนเนินขามรัฐประชานุเคราะห์	1 คน
14	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	3 คน
	รวมครูเกษตร	30 คน

จังหวัดอุทัยธานี มี 18 โรงเรียน

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูเกษตร
1	โรงเรียนหนองเตาวิทยา	1 คน
2	โรงเรียนอุทัยวิทยาคม	2 คน
3	โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา	1 คน
4	โรงเรียนตุ๊กคูวิทยาคม	1 คน
5	โรงเรียนทับทันอนุสรณ์	2 คน
6	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	1 คน
7	โรงเรียนกาจวิทยา	- คน
8	โรงเรียนทองหลางวิทยาคม	1 คน
9	โรงเรียนหนองจอกประชานุสรณ์	- คน
10	โรงเรียนสว่างอารมณ์วิทยา	1 คน
11	โรงเรียนบ่อทรายวิทยา	- คน
12	โรงเรียนทุ่งโพวิทยา	1 คน
13	โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา	1 คน
14	โรงเรียนลานสักวิทยา	2 คน
15	โรงเรียนร่องตาวีวิทยา	1 คน
16	โรงเรียนห้วยคตวิทยาคม	1 คน
17	โรงเรียนหนองขา่างวิทยา	1 คน
18	โรงเรียนหนองฉางวิทยา	1 คน
	รวมครูเกษตร	18 คน

ที่มา : กองวางแผนงานฝ่ายสถิติและข้อมูล กระทรวงศึกษาธิการ 2537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำมาใช้ในการจัดอบรมครูเกษตกร ในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำมาจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนได้ตามที่ครูเกษตกรต้องการ
3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถที่จะนำมาปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ครูเกษตกรต้องการ
4. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ให้เป็นข้อเสนอแนะแก่สถาบันที่ผลิตครู เกษตกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ครู-อาจารย์เกษตกร หมายถึง ครูที่สอนวิชาเกษตกรที่อาจจะเรียนวิชาเกษตกรหรือไม่ก็ได้ ทำหน้าที่สอนวิชาเกษตกรใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานี

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ เข้าด้วยกัน เป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

การสอน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูจัดกระทำเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายของการสอน

วิชาเกษตกร หมายถึง วิชาที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ธุรกิจการเกษตกร และอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ในกลุ่มวิชาकरणและวิชาชีพหรืออาชีพ

ความต้องการ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นด้านความรู้สึที่ต้องการปัจจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตกร

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้นั้นก็เพื่อที่จะได้เป็นข้อมูลสนับสนุนให้การทำงานวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์ และนำเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้ศึกษาเรื่องต่าง ๆ ไว้เป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการสอน
2. ทฤษฎีความต้องการ
3. ทฤษฎีการพัฒนา
4. หลักการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีการสอน

การสอน คืออะไร

Carter V.Good (อ้างใน ชาญชัย อินทรประวัตติ, 2522 : 27) กล่าวว่า การสอนคือ

1. การให้การศึกษาอบรมเด็กในโรงเรียน
2. การจัดกิจกรรม อุปกรณ์และการแนะแนวทางในการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

Kimball wiles (อ้างใน ชาญชัย อินทรประวัตติ, 2522 : 27) กล่าวว่า การสอน คือ

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ โดยที่ครูเป็นผู้รวบรวมความรู้และจัดความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ความจริงให้ง่ายและน่าสนใจ เพื่อสะดวกแก่การที่เด็กจะเข้าใจและรับไว้ได้
2. การที่ครูทำงานร่วมกับเด็ก เพื่อให้เด็กมีประสิทธิภาพในการเรียน ส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักคิด รู้จักทำด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่เพียงแต่คอยให้ความช่วยเหลือในการวางแผนและการดำเนินงานและวัดผลร่วมกับเด็ก โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาญชัย อินทรประวัตติ (2522 : 27) กล่าวว่า การสอนคือ การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ความหมายของการสอนนั้นมีมากมายหลายอย่าง แต่จุดมุ่งหมายของการสอนก็คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบการสอนนั้นประกอบไปด้วย ครู นักเรียนและสิ่งที่จะสอน แต่การที่ครูจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ต้นนั้นครูจะต้องมีหลักการที่ดี ฉะนั้นการสอนที่ดี ย่อมอยู่ที่หลักพื้นฐานในการสอน 4 ประการ คือ (สุนิน บุญชูวงศ์, 2530 : 45)

1. หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ได้แก่

- ต้องมีความรู้เรื่องหลักสูตรในปัจจุบัน ด้านหลักการจุดมุ่งหมายโครงสร้าง กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

- ต้องมีความรู้เรื่องปรัชญาการศึกษา

- ต้องมีความรู้ด้านเนื้อหาวิชา

- ต้องมีทักษะการสอนที่ดี

- ต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาการสอน

2. หลักการวางแผนและเตรียมการสอน

3. หลักการให้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้

4. หลักการประเมินผล

ทฤษฎีการสอนนั้น ได้มีบุคคลที่มีความสามารถหลายกลุ่มหลายฝ่ายที่ได้ให้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนนั้นมากมาย แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเพียงสามถึงสี่ท่านเท่านั้น ซึ่งมีดังนี้

สุนิน บุญชูวงศ์ (2530 : 8) ได้ให้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีพฤติกรรม (Behaviorism) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าพฤติกรรมและปฏิบัติการตอบสนองของคนเรานั้นเกิดขึ้นเนื่องจากสิ่งเร้า ฉะนั้นการสอนจำเป็นจะต้องให้อุปกรณ์การสอนและการวางเงื่อนไขต่าง ๆ ของนักเรียน ให้นักเรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจเรียนและแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่เราต้องการ เช่น ครูให้รางวัล ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจขยันหมั่นเพียรในการเรียนการทำงานและการปฏิบัติตนให้ดีขึ้น

2. ทฤษฎีมนุษยนิยม (Humanism) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าคนเราจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดได้ เพื่อบุคคลนั้นมีเสรีภาพ จากหลักนี้จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนเน้นการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูไม่ใช่ผู้สอนโดยตรง แต่เป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดสถานการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitivism) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า เด็กสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผลกับสิ่งที่เป็นนามธรรม สามารถตั้งสมมุติฐานอย่างสมเหตุสมผล และสามารถที่จะตั้งกฎเกณฑ์และแก้ปัญหา ฉะนั้นการสอนวิธีที่ดีที่สุด คือ เด็กควรจะได้เลือกประสบการณ์การเรียนรู้เอง การจัดการเรียนการสอนจึงจัดให้มีศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสเลือกและวิธีที่ดี คือ เปิดโอกาสให้เด็กได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งจะช่วยให้ครูเข้าใจความคิดต่าง ๆ ของเด็กได้

ทฤษฎีการถ่ายทอดเนื้อหาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน (Identical Element)

Thorndike (อ้างถึง อบรม สนิทบาล, : 59) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า สมรรถภาพของแต่ละบุคคลเท่านั้นเป็นเครื่องกำหนดให้บุคคลรู้เอง ไม่ว่าจะป็นอัตโนมัติหรือโดยไม่รู้สึกรู้ว่าเขาจะเรียนรู้ได้อย่างไร ได้ผลดีเพียงไรและจะนำไปใช้ได้เพียงใด Thorndike กล่าวว่า การถ่ายทอดการเรียนรู้ นั้นจะเกิดขึ้นได้ก็เมื่อประสบการณ์ตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป ต่างมีส่วนร่วมที่เหมือนกันปรากฏขึ้น เช่น ถ้าคนหนึ่งได้ศึกษาหรือฝึกวิชา ก. แล้วคน ๆ นั้นย่อมจะเรียนวิชา ก. ได้ดีคือ คน ๆ นั้นได้มีการเรียนรู้วิชา ก. ขึ้น นอกเหนือไปกว่านั้น คน ๆ นั้นจะขยายการศึกษาหรือการฝึกเกี่ยวข้อง ไปถึงวิชา ข, ค, ง ตามลำดับ ให้ได้ผลดี ก็ต่อเมื่อผลของการศึกษาหรือการฝึกวิชา ก. ยังผลให้การ ศึกษา ข, ค, ง ได้ง่ายกว่าที่ควรจะเป็น

2.2 ทฤษฎีความต้องการ

ในการจัดการเรียนการสอนของครู ครูควรจะต้องทราบถึงความต้องการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการของเด็ก และความต้องการของครูเอง เพื่อใช้จัดระบบการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นครูควรมีความรู้ทฤษฎีความต้องการ เพื่อประโยชน์ต่อการเรียน แต่ก่อนที่เราจะเรียนรู้ถึงทฤษฎีความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เรามารู้ถึงความต้องการของมนุษย์ทั่วไปก่อน ซึ่งมาสโลว์ได้กล่าวไว้ดังนี้ (อ้างใน ปรียวพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535 : 64-63) มาสโลว์ (1954) ได้ให้ความคิดเห็นว่า มนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครองความต้องการเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการนี้ เขาได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ดังนี้

1. บุคคลมีความต้องการอยู่เสมอ ไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูในวงวิชาการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีก ไม่มีวันจบสิ้น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จึงเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น

3. ความต้องการของบุคคล จะเรียงลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป

ความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุด เพื่อความมีชีวิตอยู่รอดได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองจากผู้อื่น
3. ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความรู้สึกว่าตนได้รับความรักและมีส่วนร่วมในการเข้าหุ่มพวก
4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของตน เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการจะเป็นมาว่าที่ เป็นอยู่ขณะนี้

ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Modified Need Hierarchy Theory) (อ้างถึง: ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535 : 63) (Alderfer, 1972) ได้ให้ทฤษฎีความต้องการไว้ดังนี้ซึ่งเรียกว่า อีอาร์จี (ERG: Existence Relatedness growth theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลเป็น 3 ประการ คือ

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence need) เป็นความต้องการที่ตอบสนองที่ตอบสนอง เพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกาย และความต้องการความปลอดภัย
2. ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness need) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย
3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth needs) เป็นความต้องการสูงสุดรวมถึงความต้องการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิต

ทฤษฎีโครงสร้างของสติปัญญา (อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2530 : 134)

ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถ เป็นผลมาจากพันธุกรรมและถูกเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝึกอบรมในสิ่งแวดล้อม ได้รับการศึกษาถึงทฤษฎีหลายทฤษฎีดังนี้

1. ทฤษฎีการแบ่งส่วนสมอง เชื่อว่า สมองของมนุษย์จะประกอบด้วยส่วนหรือความสามารถต่างกัน และแต่ละส่วนนี้จะพัฒนาแยกกันโดยอิสระ ไม่มีความเกี่ยวพันกัน แต่ละส่วนจะพัฒนาขึ้นได้ก็ต้องได้รับการฝึกอบรม ยิ่งฝึกฝนมากก็ยิ่งพัฒนาดีขึ้นตามลำดับ

2. โครงสร้างสมอง แกลตันและสเฟียร์แมน เชื่อว่า สติปัญญาเป็นเรื่องของพันธุกรรม และมีการสร้างแบบทดสอบแล้วนำไปทดสอบวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) พบว่าความสามารถของคนและสหสัมพันธ์ระหว่างแต่ละวิชา มีมากน้อยแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของวิชานั้น

3. ทฤษฎีสององค์ประกอบ สเฟียร์แมน เชื่อว่า ความสามารถของคนแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถทั่วไป (General ability) และความสามารถเฉพาะ (Specific ability) ซึ่งเป็นการทำงานของสมองไม่ว่าทำงานชนิดใดหรือข้อทดสอบใด สมองที่มีส่วนทำงานก็คือ ความสามารถทั่วไป และความสามารถเฉพาะอย่างเสมอ

2.3 ทฤษฎีการพัฒนาการเรียนการสอน

คำว่า การพัฒนา มีความหมายได้สองนัย คือ ความหมายอย่างแคบและความหมายอย่างกว้าง อย่างแคบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวระบบกระทำนั้น การเปลี่ยนแปลงตามความหมายนี้จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงทางคุณภาพ ส่วนความหมายอย่างกว้างนั้น หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงซึ่ง เป็นความหมายที่รวมเอาการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนเอง (อมร และคณะ, 2515 : 924)

สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2529 : 25-29) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปในการพัฒนาการเรียนการสอนให้คนมีความรู้ ความคิด คุณธรรม พลานามัยที่สมบูรณ์ มีทักษะในการประกอบอาชีพเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นกำลังใจในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาไว้ดังนี้

1. เร่งรัดจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษาในการพัฒนาบุคคล และให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. เพิ่มความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และความเสมอภาคทางคุณภาพทางการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ส่งเสริมให้บุคคลต่าง ๆ ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา
  4. เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพร้อมทั้งความมั่งคั่งทางคุณธรรม จริยธรรม และสุขภาพพลานามัย
  5. ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร การวางแผน และจัดการศึกษาทั้งส่วนกลางและภูมิภาค
  6. ปรับปรุงการเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
  7. ส่งเสริมการพัฒนากิจการวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริหารทางด้านวิชาการ
  8. ระดมทรัพยากรในการจัดและการพัฒนาการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ พร้อมทั้งปรับปรุงการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษา
- การพัฒนาการเรียนการสอน คือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เคยเป็นอยู่ในปกติประจำวันให้ดีขึ้น หรือให้การสอนวิชาเกษตรบรรลุวัตถุประสงค์

ชม ภูมิภาค (2516 : 159) อ้างถึง Thorndike (19--:p- ได้สร้างทฤษฎีการสอนเพื่ออธิบายถึงการที่คนหรือสัตว์ เรียนรู้การตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสิ่งแวดล้อม ตามทฤษฎีของเขา เขาบอกว่ามีการเชื่อมโยงอย่างที่ทำหน้าที่ช่วยการเชื่อมต่อระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองให้ประทับเข้าไปนั้น คือ สิ่งเร้าและการตอบสนอง ต้องเกิดด้วยกันและการตอบสนองจะต้องตามด้วยความพอใจหรือรางวัล ในการทดลองของเขานั้น เขาขังแมวในกรง แล้วแขวนปลาชิ้นหนึ่งไว้ นอกกรง เพื่อจะให้แมวได้ปลา แมวจะต้องเรียนรู้วิธีดึงสายเชือก เพื่อให้ออกนอกกรงได้ แมวจะลองผิดลองถูก จนกระทั่งเปิดแล้วก็กินปลาได้ ในรูปแบบนี้จะเห็นได้ว่าสิ่งเร้าคือ เชือก การตอบสนองก็คือ เชือก ความพอใจหรือรางวัลก็คือ ปลา จากการอธิบายสั้น ๆ นี้แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการเรียนนั้นกว้างกว่าทฤษฎีการสอน ความจริงแล้วทฤษฎีการสอนเป็นพื้นฐาน คงจำได้ว่าทฤษฎีการสอนนั้นพิจารณาพฤติกรรมของครู ผู้เรียน และผลของการเรียนพฤติกรรมของครูนั้นเป็นเพียงสภาวะสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนเท่านั้น ก็เป็นผลซึ่งเกิดจากสภาวะการณ์สิ่งต่าง ๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2530 : 74) อ้างถึง เฮาส์ ได้ให้ทฤษฎีการเรียนรู้ ความคิดรวบยอดไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเชื่อมโยง (Associative theory) กล่าวถึงนำการเรียนรู้เช่นเดียวกับไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเรียนรู้แบบอื่น ๆ เป็นขบวนการของสิ่งเร้าและการตอบสนอง และการเรียนรู้เกิดขึ้นเนื่อง จากความเชื่อมโยง ซึ่งมีพื้นฐานของแนวความคิดว่า สิ่งเร้าที่ซับซ้อนมีความสัมพันธ์กับการตอบ สอน ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการวางเงื่อนไข และการที่ผู้เรียนจะตอบสนองได้ก็อาศัยการแยก และสรุปรวบยอดโดยมีการเสริมแรงจากครูในการตอบสนองที่ถูกต้อง

2. ทฤษฎีทดสอบสมมุติฐาน (Hypodthesis-testing thoery) กล่าวว่า การเรียน รู้ความคิดรวบยอดจากผู้เรียน พยายามทดสอบสมมุติฐาน ถึงความเป็นไปได้ของสิ่งต่าง ๆ จนพบ หนทางที่ถูกต้อง การเรียนรู้เกิดจากขบวนการของสิ่งของแต่ละส่วนที่แยกจากกัน และนำสิ่งที่สอดคล้องกันไปรวมกัน เรียกว่าการไม่ต่อเนื่องของสิ่งที่เรียน

2.4 การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งให้ผู้เรียนมีความ รู้ทั้งวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจ และรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม การศึกษาในระดับมัธยมนี้ แบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนระดับละ 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมุ่งให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนกลุ่มวิชากรงานและวิชาชีพตามความถนัด และความสนใจอย่างกว้างขวาง ดัง โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ดังนี้

โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อภาค (1คาบ=50นาที)								
	ม. 1			ม.2			ม.3		
	บังคับ		เลือก เสรี	บังคับ		เลือก เสรี	บังคับ		เลือก เสรี
	แกน	เลือก		แกน	เลือก		แกน	เลือก	
1. ภาษา									
1.1 ภาษาไทย	4	-		4			4		
1.2 ภาษาต่างประเทศ									
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์									
2.1 วิทยาศาสตร์	3	-		3	-		3		
2.2 คณิตศาสตร์	3	-	10	3	-	10			13
3. สังคม	2	2		2	2		2	2	
4. พัฒนาบุคลิกภาพ									
4.1 พลานามัย	1	2		1	2		1	2	
4.2 ศิลปศึกษา	1	-		1	-		1	-	
5. การงานและอาชีพ									
5.1 การงาน	-	2		-	2		-	2	
5.2 อาชีพ	-			-			-		
รวม	14	6	10	14	6	10	11	6	13
	30			30			30		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อภาค (1คาบ=50นาที)							
	ม. 1		ม.2		ม.3			
	บังคับ		เลือก		บังคับ		เลือก	
	แกน	เลือก	แกน	เลือก	แกน	เลือก	แกน	เลือก
กิจกรรม								
1. กิจกรรมตามระเบียบ								
-ลูกเสือ-เนตรนารี	1		1		1		1	
-กิจกรรมอื่นๆ	1		1		1		1	
2. กิจกรรมแนะแนว	1		1		1		1	
3. กิจกรรมอิสระ	2		2		2		2	
รวม	35		35		35		35	

จากโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จะเห็นได้ว่าในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพแบ่งเป็น 2 วิชา ได้แก่ การงานและอาชีพ

วิชาการงานเป็นวิชาบังคับเลือกและเป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต วิชาที่เรียนก็ได้แก่ วิชางานบ้าน การจัดการในบ้าน งานช่างพื้นฐาน งานเกษตร งานเกษตรพื้นฐาน งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่นและวิชาโครงการ วิชาต่าง ๆ เหล่านี้มุ่งที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการทำงาน รู้จักวิเคราะห์วางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการทำงาน ตลอดจนเพื่อให้มีนิสัยรักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีคุณธรรมและสามารถพึ่งตนเองได้ และยังทำให้ผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 นั้นสามารถที่จะค้นพบตนเองว่ามีความถนัดหรือสนใจทางด้านใด
 ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุด

คณะกรรมการอำนวยการ คทอ.

วิชาชีวะ เป็นวิชาเลือกเสรีตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนซึ่งได้แก่ วิชา อาชีพเกษตรกรรม คหกรรม ธุรกิจ และนาฏศิลป์ ดุริยางศิลป์ วิชาอาชีพมุ่งที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของวิชาอาชีพ พอที่จะนำไปปรับปรุงในชีวิตได้ และทักษะในอาชีพพอที่จะใช้ประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และยังปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อให้มีความสามารถในเรื่องของการจัดการการตลาด การประกอบกิจการ หรือธุรกิจ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรตอนต้น และเป็นหลักสูตรที่จบในตนเอง โดยเน้นการเรียนในกลุ่มวิชาชีวะที่ผู้เรียนประสงค์จะใช้ประโยชน์ ในการประกอบอาชีพ โดยตรง เป็นพื้นฐานสำหรับหาความรู้เพิ่มเติม และการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ดังนี้

วิชา	ชั้น ม.4-5-6		
	จำนวนหน่วยการเรียนรู้		
	บังคับ		เลือกเสรี
แกน	เลือก		
1. ภาษาไทย	6	-	เลือกเรียน
2. สังคมศึกษา	6	-	รายวิชาต่างๆ
3. พละนาฏย	3	3	อีกอย่างน้อย
4. วิทยาศาสตร์	-	6	45 หน่วย
5. พื้นฐานวิชาชีวะ	-	6	การเรียน
6. คณิตศาสตร์	-	-	
7. ภาษาต่างประเทศ	-	-	
8. ศิลปะ	-	-	

โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

วิชา	ชั้น ม.4-5-6		
	จำนวนหน่วยการเรียนรู้		
	บังคับ		เลือกเสรี
	แกน	เลือก	
9. อาชีพ	-	-	
รวมจำนวนหน่วยการเรียนรู้	15	15	
	30		
กิจกรรม			
1. กิจกรรมตามระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการ	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค		
2. กิจกรรมแนะแนว	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค		
3. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน			

หลักสูตรนี้กำหนดให้ผู้เรียน เรียนตามแผนการเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียนแต่ละคน นักเรียนอาจเลือกเรียนแผนการเรียนที่เน้นทางด้านวิชาการ เพื่อศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย หรือเน้นแผนการเรียนทางวิชาชีพที่มุ่งประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อสายอาชีพ วิชาเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 1. สิ่งวิชาพื้นฐานวิชาชีพ กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ เป็นวิชาบังคับตามโครงสร้างหลักสูตรฯ ไม่ว่าจะเรียนใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนต้องเลือกเรียนวิชาพื้นฐานวิชาชีพ 1 สาขา จำนวน 6 หน่วย การเรียน วิชาในกลุ่มนี้มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ในการที่จะเป็น พื้นฐานของอาชีพ และมีทักษะในการทำงานมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและคุณธรรมในการทำงาน และหวังให้ผู้เรียนนั้นนำความรู้และทักษะ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

2. วิชาเลือกตามแผนการเรียนเกษตรกรรม นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถเลือกแผนการเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมไว้ ในกรณีที่โรงเรียนที่ศึกษามีความพร้อมเพียงพอ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายได้กำหนดให้ใช้รายวิชาอาชีพเกษตรกรรม จากหลักสูตรประกาศ นียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ดังนั้นวิชาเลือกเกษตรกรรม ตามแผนการเรียนที่จัดในโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย จึงตรงกับรายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในปัจจุบัน ได้มีการจัด ทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น และสามารถนำมาใช้กับหลักสูตรแผนการเรียนวิชาอาชีพ ใน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่นเดียวกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาอาชีพมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีทักษะและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพมีคุณธรรม ในการประกอบอาชีพ และสามารถนำความรู้ ทักษะ ไปใช้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาคุณภาพ ของงานได้

ในการสอนวิชาเกษตรกรรมวิธีที่ดีที่สุดคือ การใช้วิธีการสอนหลายวิธีร่วมกัน และสิ่งที่จะขาดไม่ได้คือการสอน โดยการศึกษาจากงานนอกสถานที่ดูจากของจริง ซึ่งเป็นวิธีที่จะทำให้เกิดทักษะ ความชำนาญเฉพาะเรื่องอีกทั้งตรงกับปรัชญาที่กล่าวว่า "เรียน โดยการปฏิบัติจริง" อย่างไรก็ตามวิธีการสอนสามารถฝึกหัดกันได้ทั้งนี้รวมทั้งความสามารถด้านการสอนด้วย ความรู้ด้านการสอน นั้น สามารถเรียนกันได้ ปัจจุบันในวงการศึกษามีการพัฒนาด้านการสอนเป็นประจำเพื่อพยายามหา ลู่ทางปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (บุญจรัส บุญนาค, 2524:303)

ในการจัดการสอนนั้นก่อนที่จะดำเนินการให้มีการเรียน การสอนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาหรือจะสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ผู้เรียน การสอน และผู้สอนควรจะวางแผนการสอน โดยหาคำตอบข้อนี้ไว้ก่อนจากคำถามต่อไปนี้

สอนที่ไหน	----->	จุดมุ่งหมาย
สอนโดยใคร	----->	เนื้อหาสาระ
สอนอย่างไร	----->	กลวิธีการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ผู้ผลิตรายการสอนเป็นอย่างไร -----> การประเมินผล

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากการสอนวิชาการงานและอาชีพนั้น แต่ละเรื่องแต่ละลงงานมีลักษณะเป็นระบบ และคาดหวัง จากประสิทธิภาพของแผนการสอนที่จะถ่ายทอดแก่ผู้เรียนให้เกิดผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ "แผนการสอน" จึงเป็นทั้งการถ่ายทอดกรรมวิธีการปฏิบัติงาน และแผนการผลิตรวมกันอยู่ที่ 3 ลักษณะ จึงใช้วิธีการสอนอย่างเดียวกันเป็นไปไม่ได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533:32)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชวนพิศ แซ่ห่วน (2527:ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภพการจัดการสอนการเรียน วิชาเกษตรกรรม จากแผนการเรียนเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตอนปลาย) สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พุทธศักราช 2520 จากการศึกษาได้ผลวิจัยออกมาดังนี้

1. การนำรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น พุทธศักราช 2524 ประเภท วิชาเกษตรกรรม มาใช้ในการจัดแผนการเรียนเกษตรนั้นยังไม่เป็นการเหมาะสมเท่าที่ควรและ หลักสูตรดังกล่าวได้กำหนดเนื้อหาทางวิชาการ คำอธิบายรายวิชาและความยืดหยุ่นของเนื้อหาตาม สภาพของท้องถิ่นไว้ในระดับที่มีความเหมาะสมน้อย
2. การจัดการสอนวิชาเกษตรกรรม ตามแผนการเรียนเกษตรทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา ของจังหวัดอุดรดิษฐ์ได้จัดให้นักเรียน เรียนเรียนหนักในสาขาเกษตรกรรมทั่วไป ซึ่งไม่ตรงกับ ความสนใจของนักเรียนมากนัก และการเรียนรายวิชาเลือกทางโรงเรียนไม่ได้เปิดโอกาสให้นัก เรียนได้เลือกตามความสนใจและความต้อง ส่วนทางด้านการสอนของครู-อาจารย์เกษตรบางวิธี ยังขาดความเหมาะสม
3. ครู - อาจารย์เกษตรไม่เข้าใจในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนมากมีประสบ- การณ์ในการสอนไม่มากนักทั้งยังรับผิดชอบสอนในหลายวิชาในระดับต่าง ๆ และยังคงทำหน้าที่อื่น อีก ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมตามแผนการเรียนเกษตรไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควร
4. โรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดอุดรดิษฐ์ เป็นแผนการเรียนเกษตรยังขาดความ พร้อมในด้านแหล่งสำหรับทำการเกษตรคือ อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคคลากรและงบประมาณ สำหรับจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม

5. นักเรียนที่เรียนตามแผนการเรียนเกษตรทุกคนมีความเห็นว่าวิชาเกษตรมีประโยชน์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า และนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเชียร ชัยโย (2530:10) อ้างถึง มยุรี ชินบวร (2507:102) ได้ศึกษาถึงสภาพ การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมตามแผนการเรียนเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตอน ปลาย) สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาส่วนกลาง กลุ่มโรงเรียนที่ 5 พ.ศ. 2526 พบว่าการ จัดการเรียนวิชาเกษตรกรรมส่วนใหญ่ักเรียนจะนั่งเรียนอยู่ในห้องเรียน จะมีปฏิบัติบ้างก็เพียง เล็กน้อย เนื่องจากขาดสถานที่และอุปกรณ์ในการปฏิบัติได้ให้ข้อเสนอแนะว่าครู - อาจารย์เกษตร ควรพิจารณาเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาแต่ละบทและให้นักเรียนการกระทำจริง เพื่อให้เกิดความสนใจและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน อาจมีการศึกษานอกสถานที่ เช่น วิทยากรมาบรรยายเป็นบางครั้ง เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการเรียนการสอน

วิวัฒน์ คำสวรรค์ (2522:16) อ้างถึง ทิพย์วรรณ สนะพันธุ์ (2525:162) ได้ศึกษา ถึงสภาพวิธีการสอนวิชาเกษตรของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ครู - อาจารย์ ส่วนใหญ่ใช้ วิธีการสอนแบบบรรยายแล้วให้นักเรียนจด ได้เสนอแนะว่าเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสมนัก เพราะนักเรียน ไม่มีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วิธีการสอนที่ชอบมากที่สุดคือ การสอนแบบบรรยาย ประกอบการสาธิต ซึ่งนักเรียนได้มีโอกาสได้เห็นจากปฏิบัติของจริง ทำให้สนใจการเรียน

สุรินทร์ ศรีทองกิตกุล (2523, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนะครูเกษตร เขต การศึกษาที่ 5 เกี่ยวกับทักษะเกษตรในหมวดวิชาชั้นเกษตรกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้พบว่าครู-อาจารย์เกษตรควรพิจารณาเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา วิชาของแต่ละบทเรียน และให้นักเรียนได้เรียนโดยการกระทำจริง เพื่อให้เกิดความสนใจและนำไป ใช้ปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน อาจมีการศึกษานอกสถานที่และวิทยากรมา บรรยายเป็นครั้งคราว เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการเรียนการสอน

บรู๊ระ เสริฐ ดันจะนาวิน (2527 : 80 อ้างถึงใน วิเชียร 2530 : 9) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูเกษตรที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่าการจัดการเรียน การสอนวิชาเกษตรกรรม ครู-อาจารย์เกษตรส่วนใหญ่จะใช้หลักสูตรคู่มือครูและโครงการสอนเป็น

แนวทางในการสอน มีการพิจารณาสภาพของท้องถิ่น และความต้องการของนักเรียนด้วย ใช้วิธี สอนด้วยการฝึกปฏิบัติและการสาธิต โดยใช้อุปกรณ์ประเภทแผนภูมิ ทุนจำลอง และวัสดุอุปกรณ์ ไม้ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงใจของเอกสารทุกครั้งที่มีนำไปใช้

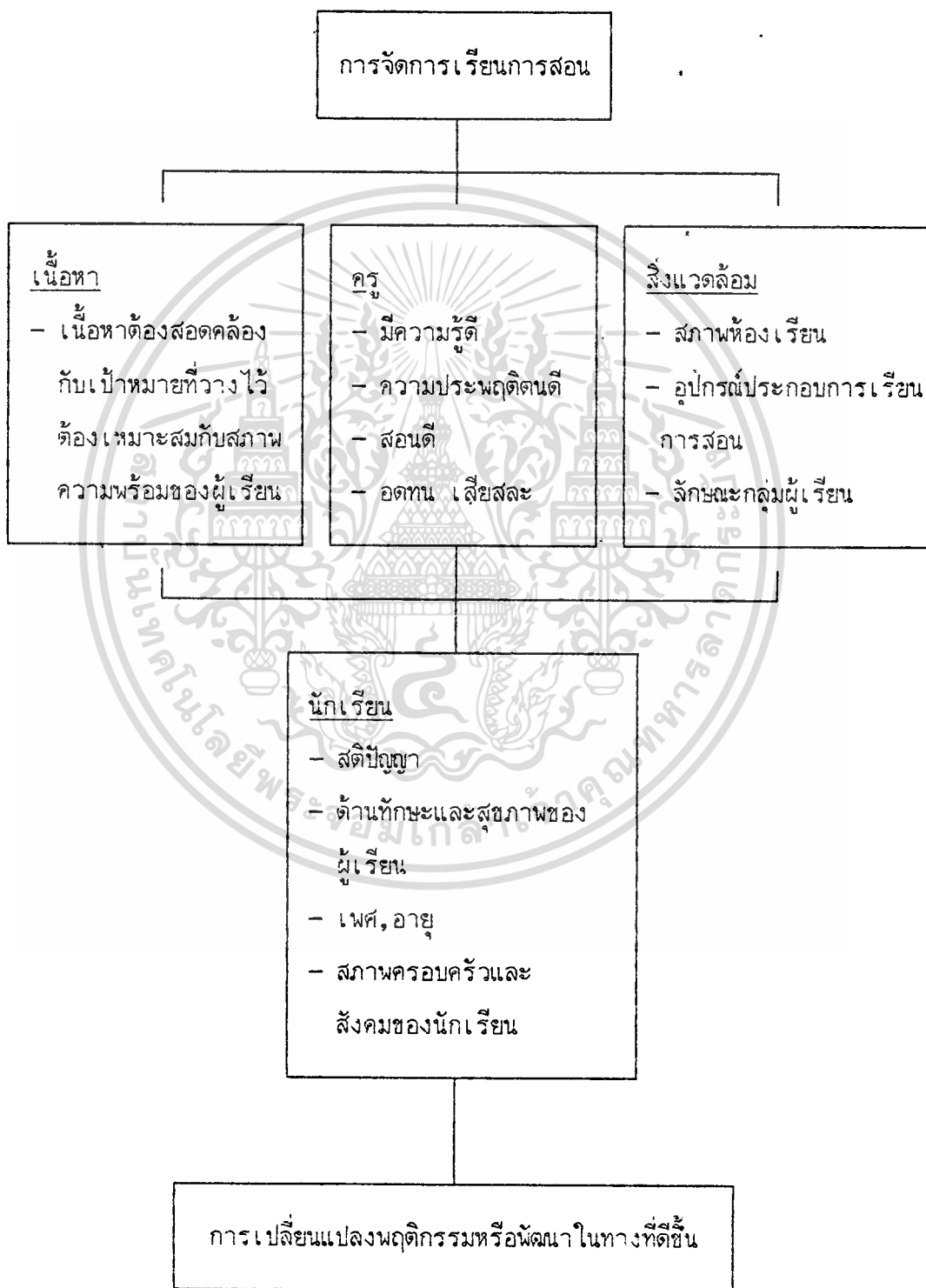
สมมาศ ศรีนพคุณ (2513 : 173) ได้ศึกษาปัญหาการจัดสรร.เรียนการศึกษาวิชาเกษตร
เกษตรของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ระบบปัญหาดังนี้

1. ไร่. ไร่ขนาดเครื่องมื้ออุปกรณ์และไม่มีอาคารเกษตรโดยเฉพาะ เพื่อใช้ในการ
สอนและเก็บเครื่องมื้อ
2. มีพื้นที่สำหรับทำแปลงฝึกงานเกษตรมีน้อย
3. ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างดีพอ
4. จำนวนนักเรียนแต่ละชั้นมีมากเกินไป ทำให้การสอนปฏิบัติไม่ได้ผล
5. ผู้บริหารไม่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพิเศษประกอบการเรียนการสอน
ของวิชาเกษตรเท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปกรอบแนวความคิดจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี มีจำนวนทั้งสิ้น 48 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดชัยนาท			
ลำดับที่	ชื่อ โรงเรียน		จำนวนครูเกษตร
1	โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม		4 คน
2	โรงเรียนอุลิต ไพบูลย์ชนูปถัมภ์		3 คน
3	โรงเรียนสาครพิทยาคม		1 คน
4	โรงเรียนวัดสิงห์		3 คน
5	โรงเรียนศรีสโมสรวิทยา		1 คน
6	โรงเรียนครูประชาสรรค์		4 คน
7	โรงเรียนห้วยกรดพิทยาคม		1 คน
8	โรงเรียนบุญนาคพิทยาคม		1 คน
9	โรงเรียนสรรนาวิทยา		4 คน
10	โรงเรียนชยานุกิจพิทยาคม		1 คน
11	โรงเรียนหันคาราษฎร์รังษฤกษ์ดี		1 คน
12	โรงเรียนหันคาพิทยาคม		3 คน
13	โรงเรียนเนินขามรัฐประชานุเคราะห์		1 คน
14	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท		3 คน
	รวมครูเกษตร		30 คน

จังหวัดอุทัยธานี มี 18 โรงเรียน

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูเกษตร
1	โรงเรียนหนองเต่าวิทยา	1 คน
2	โรงเรียนอุทัยวิทยาคม	2 คน
3	โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา	1 คน
4	โรงเรียนตลุกคู่วิทยาคม	1 คน
5	โรงเรียนทับทันอนุสรณ์	2 คน
6	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา	1 คน
7	โรงเรียนแกรุ้งวิทยาคม	- คน
8	โรงเรียนทองหลางวิทยาคม	1 คน
9	โรงเรียนหนองจอกประชานุสรณ์	- คน
10	โรงเรียนสว่างอารมณ์วิทยา	1 คน
11	โรงเรียนบ่อข่างวิทยา	- คน
12	โรงเรียนทุ่งโพวิทยา	1 คน
13	โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา	1 คน
14	โรงเรียนลานสักวิทยา	2 คน
15	โรงเรียนร่องตาทวิทยา	1 คน
16	โรงเรียนห้วยคตวิทยาคม	1 คน
17	โรงเรียนหนองขาข้างวิทยา	1 คน
18	โรงเรียนหนองฉางวิทยา	1 คน
	รวมครูเกษตร	18 คน

3.2 การคัดเลือกและสมัครตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้มีจำนวนน้อยจึงไม่มีการสมัครตัวอย่าง ฉะนั้น

จึงใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 48 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะในการถามหรือข้อมูลที่ต้องการดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับสถานภาพทั่ว ๆ ไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. เป็นการสำรวจสภาพทั่วไป เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
4. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
5. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้

สอนวิชาเกษตร

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม
2. ทำการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือปัญหาพิเศษในครั้งนี้เป็นข้อ ๆ ไป
3. ตั้งคำถามให้ตรงประเด็นที่ต้องการศึกษา
4. เสนอแบบสอบถามแก่สมาชิกในกลุ่มผู้ทำงานวิจัยด้วยกันเพื่อในการหาข้อสรุปด้วยกัน
5. เสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
6. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
7. นำไปทดสอบ
8. แก้ไขอีกครั้งก่อนที่จะส่งไปเก็บข้อมูล

3.3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำไปทดสอบจำนวน 4 ชุด เป็นศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาจำนวน 2 ท่าน คือ นายวิทยา สิริอนุวัฒน์ และนายปัญญา พึ่งกลิ่น และอาจารย์โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 2 ท่าน คือ นายปรีชา สีทอง และนางสาวสุวิพร สุวรรณเมธีสวัสดิ์ หลังจากนั้นจึงแก้ไขปรับปรุงข้อความบางตอนที่ไม่ชัดเจน

3.3.4 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นใดได้
ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากภาค
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาครุศาสตร์เกษตร โดยทำหนังสือนำส่งจากคณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ไปยังผู้บริหาร
 สำนัศึกษาศาสตร์จังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี เพื่อขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามไปยังครู-
 อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในจังหวัดของท่านและขออนุญาตให้ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรนั้น
 กรอกแบบสอบถามแล้วส่งคืนมาที่สำนัศึกษาศาสตร์จังหวัด

3.3.5 วิธีกรรับแบบสอบถามคืน

ผู้ทำการวิจัยได้ไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและรอรับทางไปรษณีย์

3.3.6 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 48 ชุด ได้รับคืน 45 ชุด คิดเป็น 93.75
 เปอร์เซ็นต์ของแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วจึงนำข้อมูลที่แต่ละรายการมาเข้าตารางข้อมูลดิบ และนำไปคำนวณค่าทางสถิติดังนี้

1. การนำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่
2. นำข้อมูลมาหาค่าร้อยละจากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้

X = จำนวนผู้ตอบในแต่ละตัวเลือก

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งผลเนื้อหาสาระการวิจัยออกได้เป็น 5 ประเด็นดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สถานภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
- ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาเกษตร
- ตอนที่ 4 ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร
- ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพทั่ว ๆ ไปของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรจังหวัดชัยนาท

สภาพทั่ว ๆ ไปของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรจากการศึกษาพบว่าเพศของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจำนวนทั้งหมด 29 คน เป็นชาย 23 คน เป็นหญิง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 79.31 และ 20.69 ตามลำดับ สำหรับอายุของครูอาจารย์ส่วนมากมีอายุอยู่ระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.17 อายุน้อยสุดอยู่ระหว่าง 26-30 ปี อายุมากที่สุดอยู่ระหว่าง 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.34 และ 17.24 ตามลำดับ ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.55 และนับถือศาสนาอิสลาม 1 คน สถานภาพการสมรส ครู-อาจารย์ทั้งหมดสมรสแล้วอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.38 อายุราชการต่ำสุดอยู่ระหว่าง 0.5 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.80 ระดับการศึกษาส่วนมาก คือระดับปริญญาตรีมี 22 คน คิดเป็นร้อยละ 75.86 อนุปริญญา 5 คน และปริญญาโท 2 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24, 6.89 ตามลำดับ สำหรับวุฒิการศึกษาและสาขาวิชาส่วนมาเป็นวุฒิและสาขาทางการเกษตรที่เรียนวิชาชีพครูมาด้วย ซึ่งมีด้วยกันถึง 17 คน และสาขาที่เรียนทางด้านเกษตรโดยตรงมี 7 คน และยังมีครูอาจารย์ที่จบสาขาอื่นที่ไม่ใช่ทางด้านเกษตรมี 2 คน คือ ศศบ. โภชนาการชุมชน และกสบ. สังคมศึกษา สำหรับตำแหน่งในปัจจุบันส่วนมากเป็นตำแหน่งอาจารย์ 2 คิดเป็นร้อยละ 79.31 ที่เหลือเป็นตำแหน่งอาจารย์ 1 คิดเป็นร้อยละ 20.69 ประสบการณ์ด้านการสอนอยู่ในช่วง 11-20 ปี มีจำนวน 23 คน และประสบการณ์ด้านการสอนต่ำสุดอยู่ระหว่าง 1-5 ปี หน้าที่อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนส่วนใหญ่คือ ครูประจำชั้นคิดเป็นร้อยละ 46.45 รองลงมาคือแนะแนะ หัวหน้าหมวดต่าง ๆ และอื่น ๆ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 1 ข้อ 9) สำหรับการเข้ารับการฝึกอบรมในด้านการสอนนั้นไม่เคย 19 คน คิดเป็นร้อยละ 65.25 ผู้ที่เลยนั้นมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 34.48 เรื่องที่ได้รับการอบรมคือ การทำแผนการสอน การเขียนจุดประสงค์ เทคนิคใหม่ ๆ ในการใช้สื่อการอบรมทางด้านเกษตร ไม่เคย 7 คน เคย 22 คน คิดเป็นร้อยละ 24.14 และ 75.86 ตามลำดับ เรื่องที่อบรมส่วนมากจะเป็นทางด้านพืช เช่นการจัดสวน การเพาะเห็ด การ

ทำเชื้อเห็ด ฯลฯ ได้รับการอบรมครั้งสุดท้ายส่วนมากอยู่ในช่วง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.37 รายละเอียดการนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ละเอียดต่าง ๆ ดูตารางที่ 1. ประกอบ
 ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดอุทัยธานี

สภาพทั่วๆ ไปของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรจากการศึกษาพบว่า เพศของครู-อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายถึงร้อยละ 68.75 เป็นหญิงร้อยละ 31.25 จากจำนวนทั้งหมด 16 คน มีอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี และนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด สำหรับสภาพการสมรสนั้นเป็นโสด 5 คน สมรสแล้ว 11 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 และ 68.75 ตามลำดับ อายุราชการส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 0-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.75 ส่วนน้อยอายุราชการ 6-10 ปี และ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.25 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 81.25 ที่เหลือเป็นระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาโท ไม่มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่เป็นวุฒิ คบ.เกษตรศาสตร์ สำหรับตำแหน่งในปัจจุบัน คืออาจารย์ 1 และอาจารย์ 2 ซึ่งทั้งสองคิดเป็นร้อยละ 50 ประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่สอนมาแล้ว 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 สอนน้อยที่สุด หรือเพิ่งรับสอนคิดเป็นร้อยละ 41.66 และยังมีหน้าที่อื่น ๆ อีกเช่นเจ้าหน้าที่พัสดุ และอาคารสถานที่ ฯลฯ สำหรับการเข้ารับการฝึกอบรมในด้านการสอนส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 62.50 ไม่ได้รับการอบรมคิดเป็นร้อยละ 37.50 เรื่องที่ได้รับการอบรมส่วนมากเป็นเรื่องการทำแผนการสอนคิดเป็นร้อยละ 66.66 การฝึกสอนอบรมทางด้านการเกษตร ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 81.25 ไม่เคย ร้อยละ 18.15 เรื่องที่ได้รับการอบรมมากที่สุดคือการอนุรักษ์ดินและน้ำของกรมที่ดิน รองลงมาคือการเลี้ยงสัตว์ การขยายพันธุ์สัตว์ ส่วนมากผ่านการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายไม่ถึงปี รายละเอียดต่าง ๆ โปรดดูตารางที่ 1 ประกอบ

ตารางที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วๆ ไปของครู-อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน N = 29	ร้อยละ	จำนวนคน N = 16	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	23	79.31	11	68.75
หญิง	6	20.69	5	31.25
2. อายุ				
26-30	3	10.34	2	12.50
31-35	5	17.24	5	31.25
36-40	16	55.17	5	31.25
41-45	5	17.24	4	25.00
3. นับถือศาสนา				
พุทธ	28	96.55	16	100.00
คริสต์	-	-	-	-
อิสลาม	1	3.45	-	-
4. สถานภาพการสมรส				
โสด	-	-	5	31.25
สมรส	29	100.00	11	68.75
หม้าย	-	-	-	-
หย่าร้าง	-	-	-	-
5. อายุราชการ (ปี)				
0-5	4	13.80	7	43.75
6-10	3	10.34	1	6.25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน N = 29	ร้อยละ	จำนวนคน N = 16	ร้อยละ
11-15	7	24.14	2	12.50
16-20	12	41.38	5	31.25
21-25	3	10.34	1	6.25
6. ระดับการศึกษา				
อนุปริญญา (ปวส. ปมก. ปกสสูง)	5	17.24	3	18.75
ปริญญาตรี	22	75.86	13	81.25
ปริญญาโท	2	6.89	-	-
วุฒิทางการศึกษา				
ก. อนุปริญญา วุฒิการศึกษาสาขา				
ปวส. สัตวบาล	(3)		-	
ปวส. ส่งเสริมการเกษตร	(1)		-	
ปวส. พืชกรรม	-		(1)	
ปวส. เกษตรกรรม	(1)		(2)	
ข. ปริญญาตรี-วุฒิการศึกษาสาขา				
1. เกษตรที่: วิชาวิชาชีวะครู	(11)		(6)	
คบ. เกษตรศาสตร์	(2)		(5)	
คบ. เกษตรกรรม	(1)		-	
วทบ. เกษตรศึกษา	(2)		-	
วทบ. ศึกษาศาสตร์เกษตร	(1)		-	
ศศบ. ส่งเสริมการเกษตร	(1)		-	
คอบ. เทคโนโลยีการเกษตร	-		(1)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่กองบรรณาธิการขอสงวนลิขสิทธิ์ไว้ ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน N = 29	ร้อยละ	จำนวนคน N = 16	ร้อยละ
2. เกษตร โดยตรง				
วทบ. พืชศาสตร์	(2)		-	
วทบ. สัตว์ศาสตร์	(1)		-	
วทบ. เทคโนโลยีการเกษตร	(1)			
3. สาขาที่นอกเหนือจากการ เกษตร				
ศศบ. โภชนาการชุมชน	(1)			
กศบ. สังคมศึกษา	(1)		(1)	
ค. ปริญญาโท-วุฒิการศึกษาสาขา				
วทม. พืชสวน	(1)		-	
กศบ. เทคโนโลยีการศึกษา	(1)		-	
ง. ปริญญาเอก	-		-	
7. ตำแหน่งในปัจจุบัน				
ครู	-	-	-	-
อาจารย์ 1	6	20.69	8	50.00
อาจารย์ 2	23	79.31	8	50.00
อาจารย์ 3	-	-	-	-
8. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร				
เพิ่งเริ่มสอน	-	-	2	12.50
สอนมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา	-	-	2	12.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่รวมค่าธรรมเนียมอื่น ๆ อีกทั้งหากมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน N = 29	ร้อยละ	จำนวนคน N = 16	ร้อยละ
1-5 ปี	2	6.90	1	6.25
6-10 ปี	1	3.45	3	18.75
11-15 ปี	10	34.48	4	25.00
16-20 ปี	13	44.83	2	12.50
21-25 ปี	3	10.94	2	12.50
9. หน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอน				
ครูประจำชั้น	(26)	46.43	(10)	41.66
ทำงานธุรการ	(1)	1.73	(1)	4.17
แนะแนว	(11)	3.57	-	-
หัวหน้าหมวดต่าง ๆ	(8)	14.29	-	-
ฝ่ายปกครอง	(5)	8.93	(3)	12.50
ฝ่ายบริการ -	-	-	(3)	12.50
เจ้าหน้าที่พัสดุและอาคารสถานที่	(4)	7.14	(4)	16.66
ครูที่ปรึกษาชุมนุม ชกท.	(3)	5.36	-	-
เจ้าหน้าที่ทะเบียน	(2)	3.57	(1)	4.17
แผนงานหมวด	(2)	3.57	-	-
รองผู้กำกับลูกเสือ	(1)	1.78	-	-
สัมพันธ์ชุมชน	-	-	(1)	4.17
งานสารสนเทศ	(1)	-	-	-
แผนงานโรงเรียน	(1)	1.78	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 **หมายเหตุ ( ) = ความถี่
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วๆ ไปของครู-อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน N = 29	ร้อยละ	จำนวนคน N = 16	ร้อยละ
10. การอบรมในด้านการสอน				
ไม่เคย	19	65.52	6	37.50
เคย	10	34.48	10	62.50
แผนการสอน	(9)	53.33	(4)	66.66
การเขียนจุดประสงค์	(3)	20.00	(1)	16.67
แสงเทียน	(2)	13.33	-	-
เทคนิคการใช้แผ่นใสและสไลด์	(1)	6.67	-	-
การใช้นวัตกรรม	(1)	6.67	(1)	16.67
11. การอบรมทางด้านการเกษตร				
ไม่เคย	7	24.14	3	18.75
เคย	2	75.86	13	81.25
เรื่องที่เคยอบรม				
การจัดสวน	(2)	-	(2)	-
การเพาะเห็ด, การทำเชื้อเห็ด	(3)	-	-	-
การถนอมผลิตผลทางการเกษตร	(2)	-	-	-
การแปรรูปผลิตภัณฑ์ถั่วเหลือง	(3)	-	-	-
การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ เพื่อการค้า	(4)	-	-	-
มะม่วง	(1)	-	-	-
ส้มโอ	(1)	-	-	-
นาข้าว	(1)	-	-	-

เอกสารนี้**หมายเหตุที่ (ง) = ความสำเร็จในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วๆ ไปของครู-อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน N = 29	ร้อยละ	จำนวนคน N = 16	ร้อยละ
พีชไร่	(1)		-	
ข้าวโพดฝักอ่อน	(1)		-	
ทานตะวัน	(1)		-	
การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด	(2)		-	
เกษตรกรรมชาติคีิวเซ	(1)		-	
การเกษตรยั่งยืน	(2)		-	
การผสมเทียมปลาน้ำจืด	(2)		-	
วิชาการงานและอาชีพ	(2)		(1)	
การตอนสุกร	-		(1)	
การขยายพันธุ์พืช	-		(1)	
การอนุรักษ์ดินและน้ำของกรมที่ดิน	-		(4)	
การเลี้ยงสัตว์, การขยายพันธุ์สัตว์	-		(3)	
12. การฝึกอบรมครั้งสุดท้ายที่ไปมาแล้ว				
ไม่ถึง 1 ปี -	4	13.79	4	25.00
1 ปี	12	41.37	3	18.75
2 ปี	2	6.90	4	25.00
3 ปี	1	3.45	-	-
4 ปี	-	-	1	6.25
5 ปี	2	6.90	1	6.25
เกินกว่า 5 ปี	2	6.90	1	6.25
ไม่ระบุ	6	20.69	2	12.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 **หมายเหตุ ( ) = ความถี่
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอน

จังหวัดชัยนาท

จากการศึกษาสภาพทั่วๆ ไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่าลักษณะจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ส่วนมาก คือ 18.20 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 55.17 ส่วนน้อยคือ 12-14 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 3.45 สำหรับรายวิชาที่สอนส่วนใหญ่เป็นวิชาการเกษตรพื้นฐาน ซึ่งมีถึง 23 คนส่วนน้อยคือ 1 คน ซึ่งมีรายวิชาเช่นการปลูกพืชไร่ เศรษฐกิจ การเลี้ยงปลา และวิชาอื่น ๆ เช่นงานบ้าน จริยธรรม สำหรับจำนวนคาบที่สอน/สัปดาห์นั้นความเห็นส่วนมากบอกว่าเหมาะสมแล้วคิดเป็นร้อยละ 86.20 ส่วนน้อยคือค่อนข้างมากและน้อยเกินไปมีร้อยละ 6.90 ส่วนมากจะสอนซ้ำวิชาเดิมอยู่ถึงร้อยละ 96.55 ส่วนน้อยที่ไม่สอนซ้ำมีร้อยละ 3.43 สาเหตุที่ต้องสอนวิชาอื่นนอกเหนือวิชาเกษตรส่วนใหญ่เกิดจากจำนวนครูที่สอนวิชาอื่นไม่พอคิดเป็นร้อยละ 46.87 ส่วนน้อยคือมีความสามารถในการสอนวิชานั้นเป็นอย่างดีหรือโรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย หรือสอนแทนอาจารย์ที่ย้ายไป ซึ่งสาเหตุทั้ง 3 คิดเป็นร้อยละ 3.18 ในรอบ 3 ปีการศึกษา คิดโดยเฉลี่ยส่วนมากสอนสัปดาห์ละ 14 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 41.38 ส่วนน้อยจะสอน 20-22 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 3.45 ภาคเรียนที่สอนมากที่สุดส่วนใหญ่สอน 18-20 คาบ/สัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 41.38 ส่วนน้อยคิดเป็น 15.17 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 10.34 ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด ส่วนมากสอน 14-16 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 51.72 ส่วนน้อยสอน 20-22 ส่วนน้อยสอน 6 คิดเป็นร้อยละ 4.69 การคิดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรส่วนมากโรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือกคิดเป็นร้อยละ 79.41 ส่วนน้อยให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี คิดเป็นร้อยละ 2.94 ขนาดของกลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่เหมาะสมดีแล้วคิดเป็นร้อยละ 51.72 ส่วนน้อยกลุ่มค่อนข้างใหญ่คิดเป็นร้อยละ 20.69 ความตั้งใจเรียนในวิชาเกษตรส่วนมากตั้งใจแต่ไม่มากนักคิดเป็นร้อยละ 51.72 ส่วนน้อยจะไม่ตั้งใจเลย คิดเป็นร้อยละ 6.90 การเตรียมการสอนส่วนใหญ่ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนและทำแผนการสอนเป็นคาบคิดเป็นร้อยละ 59.38 ส่วนน้อยคือหาเนื้อหามาเพื่อแบ่งการสอนคิดเป็นร้อยละ 6.25 การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมากจัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรและหาจากส่วนต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 71.43 ส่วนน้อยจะสอนเนื้อหาตามหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 11.43 สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มากที่สุดในปัจจุบันเป็นสื่อของจริงคืออุปกรณ์ทางการเกษตรทางด้านพืชและทางด้านสัตว์ เหตุผลเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและ เรียนรู้ของจริงทำให้เกิดทักษะการนำไปใช้ สะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ส่วนน้อยจะใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน คู่มือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อการปฏิบัติงานนี้เท่านั้นและจะไม่มีการนำออกสู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำราทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทางด้านเกษตร เหตุผลที่ใช้คือเพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติการจัดซื้อวัสดุฝึกปฏิบัติวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณการศึกษาเพื่อขออนุมัติผู้บริหารเสียก่อนคิดเป็นร้อยละ 72.22 ส่วนน้อยให้นักเรียนไปฝึกปฏิบัติเองคิดเป็นร้อยละ 2.78 ตารางที่ 2 ประกอบ

จังหวัดอุทัยธานี

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่าลักษณะจำนวนคาบที่สอน/สัปดาห์ส่วนมากคือ 18-20 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 43.75 ส่วนน้อย 12-14 หรือต่ำกว่า 12 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 6.25 สำหรับรายวิชาที่สอนได้แก่วิชาการเกษตรพื้นฐานซึ่งมีถึง 8 คน ส่วนน้อยคือ 1 คน ซึ่งมีรายวิชาเช่น การผลิตพันธุ์ปลาและวิชาอื่น ๆ เช่นงานบ้าน แนะแนว สำหรับจำนวนคาบที่สอน/สัปดาห์นั้นความเห็นส่วนมากบอกว่าเหมาะสมแล้ว ส่วนน้อยคือมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 12.5 ส่วนมากจะสอนซ้ำวิชาเดิม อยู่ถึงร้อยละ 87.50 ส่วนน้อยที่ไม่สอนซ้ำมีร้อยละ 12.5 สาเหตุที่ต้องสอนวิชาอื่นนอกเหนือวิชาเกษตรเพราะจำนวนครูที่สอนวิชาอื่นไม่พอคิดเป็นร้อยละ 59.09 ส่วนน้อยจะไม่ระบุคิดเป็นร้อยละ 9.10 ในรอบ 3 ปีการศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่สอน 20-22 คาบ/สัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 37.5 ส่วนน้อยสอน 23-24 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 6.25 ภาคเรียนที่สอนมากที่สุดส่วนใหญ่สอน 18.20 คาบ/สัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 43.75 ส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 6.25 ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด ส่วนใหญ่สอน 17-19 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 37.5 ส่วนน้อยสอน 23-25 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 6.25 ระดับชั้นที่สอนส่วนใหญ่สอนระดับชั้น ม.1 ร้อยละ 36.36 ส่วนน้อยสอน ม.6 คิดเป็นร้อยละ 1.30 การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรส่วนมากโรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือกคิดเป็น 57.89 ส่วนน้อยให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่เรียนได้อย่างเสรีคิดเป็นร้อยละ 10.53 ขนาดของกลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่กลุ่มค่อนข้างใหญ่คิดเป็นร้อยละ 37.5 ส่วนน้อยขนาดเหมาะสมดีแล้วหรือกลุ่มใหญ่มากเกินไปคิดเป็นร้อยละ 31.25 ความตั้งใจเรียนในวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ตั้งใจแต่ไม่มากนักคิดเป็นร้อยละ 81.25 ส่วนน้อยตั้งใจมากคิดเป็นร้อยละ 6.25 การเตรียมการสอนส่วนใหญ่ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนและทำแผนการสอนเป็นคาบ คิดเป็นร้อยละ 55.56 ส่วนน้อยหาเนื้อหาเพื่อแบ่งการสอนคิดเป็นร้อยละ 5.5 การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่จัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรและหาจากแหล่งต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 47.83 ส่วนน้อยสอนเนื้อหาตามหนังสือคิดเป็นร้อยละ 13.04 สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ในเชิงพาณิชย์
หากที่ผิดในขณะนี้ ใช้สื่อของจริงคืออุปกรณ์ทางการเกษตร ทางด้านพืชและทางด้านสัตว์ เหตุผล
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักเรียนได้เห็นและเรียนรู้ของจริงทำให้เกิดทักษะการนำไปใช้สะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานมี 15 คน ส่วนน้อยจะใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนคือมีตำราทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทางด้านเกษตร เหตุผลเพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ มีจำนวน 1 คน การปฏิบัติการจัดซื้อวัสดุฝึกปฏิบัติวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณปีการศึกษาเพื่ออนุมัติ ผู้บริหารเสียก่อน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนน้อยเก็บเงินจากนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตให้คิดเป็นร้อยละ 4.76

ตารางที่ 2 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอน

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
1. จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์				
ต่ำกว่า 12 คาบ/สัปดาห์	1	3.45	1	6.25
12-14 "	4	13.79	1	6.25
15-17 "	6	20.69	3	18.75
18-20 "	10	55.17	7	43.75
21-23 "	2	6.90	2	12.50
24 คาบขึ้นไป "	-	-	2	12.50
2. รายวิชาที่สอน ได้แก่				
วิชาทางพืช	25		8	
การเกษตรพื้นฐาน	11		4	
โครงงาน	3		3	
การปลูกพืชผักทั่วไป	8		4	
การปลูกไม้ดอก	5		3	
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	6		5	
การปลูกไม้ประดับ	7		4	
การทำไม้ตัดและไม้แคระ	5		2	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
การปลูกไม้ผลล้มลุก	3		2	
การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ	1		-	
การปลูกสมุนไพร	4		3	
การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	1		2	
การผลิตกล้าไม้	1		2	
การผลิตพันธุ์ไม้	1		1	
การเพาะเห็ดอย่างง่าย	1		1	
การรวมต้นปลูก	3		3	
หลักพืชกรรม	1		-	
วิชาทางด้านสัตว์				
การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	3		1	
การเลี้ยงไก่เนื้อ	4		3	
การเลี้ยงไก่สวยงาม	1		-	
การเลี้ยงกระต่าย	1		-	
การเลี้ยงปลาสวยงาม	1		1	
การเลี้ยงปลา	1		1	
การเลี้ยงสัตว์ที่เป็นอาหารใน ท้องถิ่น	1		-	
การเลี้ยงสัตว์ปีกเฉพาะอย่าง	-		1	
การเลี้ยงโคเนื้อ	-		1	
วิชาอื่น ๆ				
งานบ้าน	-		1	
การจัดการในบ้าน	-		3	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	-		1	
ช่างเย็บย่ามกระเป๋	1		-	
งานบริการเกษตร	2		1	
งานเลือก	3		-	
จริยธรรม	1		-	
สังคมศึกษา	3		-	
วิทยาศาสตร์	1		-	
คณิตศาสตร์	2		-	
สุขศึกษา	-		1	
เศรษฐศาสตร์ครอบครัว	-		1	
พุทธศาสนา	-		1	
มนุษย์กับสังคม	-		1	
ภาษาไทย	-		2	
แนะแนว	2		1	
กิจกรรม				
ชกท.	6		-	
ยวภาษา	2		-	
ลูกเสือ	3		-	
กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ	4		-	
3. จำนวนคาบที่ทํานสอนต่อสัปดาห์				
มากเกินไป	-	-	2	12.50
ค่อนข้างมาก	2	6.90	4	25.00
เหมาะสมแล้ว	2.5	86.20	10	62.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะวิธีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต่ออ้างอิงถึงเนื้อหาของเอกสารนี้ทุกครั้งหากนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน 29 คน	ร้อยละ	จำนวนคน 16 คน	ร้อยละ
น้อยเกินไป	2	6.90	-	-
4. สอนซ้ำวิชาเดิมหรือไม่				
ซ้ำ	28	96.55	14	87.50
ไม่ซ้ำ	1	3.45	2	12.50
4.1 สาเหตุที่น้องสอนวิชาอื่นนอก				
วิชาเกษตร				
จำนวนครูที่สอนวิชาอื่นไม่พอ	(15)	46.87	(13)	59.09
มีความสามารถในการสอนวิชา	(1)	3.13	(3)	13.63
เป็นอย่างดี				
โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตร	(1)	3.13	(3)	13.63
มีครูเกษตรหลายคน	-	-	-	-
ไม่ระบุ	(14)	43.74	(2)	9.60
สอนแทนอาจารย์ที่ย้ายไป	(1)	3.13	(1)	4.55
5. ในรอบ 3 ปีการศึกษาโดยเฉลี่ย				
แล้วสอนสัปดาห์ละ				
ต่ำกว่า 10 คาบ/สัปดาห์	3	10.34	-	-
11-13 "	6	20.69	-	-
14-16 "	12	41.38	2	12.50
17-19 "	7	24.14	4	25.00
20-22 "	1	3.45	6	37.50
23-24 "	-	-	1	6.25

เอกสาร *หมายเหตุ (สว) = ความถี่ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด				
15-17 คาบ/สัปดาห์	3	10.34	1	6.25
18-20 "	17	41.38	7	43.75
21-23 คาบ/สัปดาห์	4	13.79	3	18.75
24-26 "	4	13.79	5	31.25
ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด				
ต่ำกว่า 10 คาบ/สัปดาห์	2	6.90	1	6.25
11-13 "	2	6.90	2	12.50
14-16 "	15	51.72	4	25.00
17-19 "	9	31.03	6	37.50
20-22 "	1	3.45	2	12.50
23-25 "	-	-	1	6.25
6. ระดับชั้นที่สอน 128				
ม.1	(26)	20.31	(28)	36.36
ม.2	(29)	22.66	(25)	32.47
ม.3	(28)	21.88	(15)	19.48
ม.4	(14)	10.94	(6)	7.79
ม.5	(14)	10.94	(2)	2.60
ม.6	(6)	4.69	(1)	1.30
7. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียน				
วิชาเกษตร				
ให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียน	(1)	2.94	(2)	10.53

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน 29 คน	ร้อยละ	จำนวนคน 16 คน	ร้อยละ
โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะ เปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก	(27)	79.41	(11)	57.89
โรงเรียนกำหนดรายวิชาและ แบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม	(6)	17.65	(6)	51.58
8. ขนาดของกลุ่มนักเรียน				
กลุ่มใหญ่มากเกินไป	8	27.59	5	31.25
40-50 คน	(7)	-	(3)	-
51-60 คน	(1)	-	(2)	-
2. กลุ่มค่อนข้างใหญ่	6	20.69	6	37.50
31-40	(2)	-	(2)	-
41-50	(2)	-	(1)	-
51-60	(2)	-	-	-
61-70	-	-	(1)	-
100 ขึ้นไป	-	-	(2)	-
3. ขนาดเหมาะสมดีแล้ว	15	51.72	5	31.25
10-20	(2)	-	-	-
21-30	(10)	-	-	-
31-40	(3)	-	(4)	-
41-50	-	-	-	-
51-60	-	-	(1)	-
4. ค่อนข้างเล็ก	-	-	-	-

เอกสารที่**หมายเหตุที่(ง) = ความถี่ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน 29 คน	ร้อยละ	จำนวนคน 16 คน	ร้อยละ
9. ความตั้งใจเรียนในวิชาเกษตร				
ตั้งใจมาก	-	-	1	6.25
ตั้งใจแต่ไม่มากนัก	15	51.72	13	81.25
ไม่ค่อยตั้งใจ	12	41.38	2	12.50
ไม่ตั้งใจเลย	2	6.90	-	-
10. การเตรียมการสอน				
ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนและทำแผนการสอนเป็นคาบ	19	59.38	(10)	55.56
ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน	11	34.38	(7)	38.89
หาเนื้อหามาเพื่อแบ่งการสอน	2	6.25	(1)	5.50
11. การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน				
จัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรและหาจากแหล่งต่าง ๆ	(15)	71.43	(11)	47.83
ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวทางการสอนแนะนำ	(6)	17.14	(9)	39.13
สอนเนื้อหาตามหนังสือ	(4)	11.43	(3)	13.04
12. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มากที่สุดในปัจจุบันพร้อมเหตุผล				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
12. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มากที่สุด ในปัจจุบัน พร้อมเหตุผล				
1. โปสเตอร์ รูปภาพ ภาพผลึก สไลด์ เทป วีดิโอ โทรทัศน์ แผ่นใส เหตุผล ได้รับความสนใจของผู้เรียนเข้าใจ ได้ง่ายขึ้น สะดวก ท่าง่าย	(12)		(7)	
2. สื่อของจริงคืออุปกรณ์ทางการเกษตร เกษตรทางด้านพืชและทางด้วนสัตว์ เหตุผล นักเรียนได้เห็นและทำให้เกิด ทักษะการนำไปใช้สะดวกรวดเร็ว	(17)		(15)	
3. เอกสารประกอบการเรียน การสอนคู่มือตำราทางวิชาการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทางก้านการเกษตร เหตุผล เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่ม เติมเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ	(8)		(1)	
13. การปฏิบัติการจัดซื้อวัสดุฝึกปฏิบัติวิชา เกษตร				
ขอซื้อได้ตลอดปีโดยใช้เงินบำรุง การศึกษา	(7)	19.44	(3)	14.29
ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ ปีการศึกษาเพื่อขออนุมัติเสียก่อน	(26)	72.22	(14)	66.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ใช้เงินรายได้หมุนเวียนในหมวดวิชา	-	-	(3)	14.29
เก็บเงินจากนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตให้	(1)	2.78	(1)	4.76
ให้นักเรียนไปฝึกปฏิบัติเอง	(1)	2.78	-	-

**หมายเหตุ ( ) = ความถี่

ตอนที่ 3 แสดงปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอนวิชาเกษตร

จังหวัดชัยนาท

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่าส่วนใหญ่มีห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะคิดเป็นร้อยละ 55.17 ส่วนน้อยไม่มีห้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 44.80 ส่วนใหญ่ใช้ห้องว่างหรือได้ต้นไม่ถึง 5 คน ส่วนน้อยใช้อาคารเรียนเก่า 2 คน ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดสถานที่สอนภาคปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 93.10 ส่วนน้อยไม่จัดให้ สาเหตุเพราะโรงเรียนมีพื้นที่น้อยคิดเป็นร้อยละ 6.90 ขนาดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตรทางด้านพืช ส่วนมากมี 100-200 ตรว. ส่วนน้อย 300-400 ตรว. วิชาทางด้านสัตว์ส่วนใหญ่ 50 ตรว. ส่วนน้อย 100-200 ตรว. ปัญหาด้านสถานที่ฝึกงานเกษตรส่วนใหญ่มีพื้นที่แต่ขาดแคลนน้ำถึง 7 คน ส่วนน้อยเปิดสอนหลายวิชาในหมวดเกษตรและมีผู้ชำนาญด้านนั้นมาก ซึ่งมีจำนวน 2 คน ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหารายวิชาส่วนมากไม่มีปัญหาจำนวน 22 คน ส่วนน้อยมีปัญหาถึง 7 คน และปัญหาที่มีมากที่สุดคือ ไม่มีเอกสารตำราเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนหรือมีน้อยมีถึง 4 คน ปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึกปฏิบัติในวิชาเกษตรส่วนมากไม่มีปัญหา 19 คน มีปัญหา 10 คน ส่วนมากเป็นปัญหาวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอแก่นัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักเรียน และแหล่งจำหน่ายอยู่ห่างไกล ปัญหาที่พบจากการใช้สื่อและอุปกรณ์ในมีปัจจุบันส่วนมากมีแต่จำนวนไม่เพียงพอ 9 คน ไม่ระบุ 9 คน ส่วนน้อยคือนักเรียนใช้อุปกรณ์แล้วทั้งไม่เคยเก็บมี 1 คน สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน ส่วนมากเกิดจากการสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหารมีถึงร้อยละ 3.81 ส่วนน้อยคือ นักเรียนรุ่นก่อน ๆ มีร้อยละ 1.8

จังหวัดอุทัยธานี

ปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่มีห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะคิดเป็นร้อยละ 68.75 ส่วนน้อยไม่มีห้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 31.25 ส่วนใหญ่จะใช้ห้องเรียนรวมและส่วนน้อยใช้ห้องว่างหรือใต้ต้นไม้ ใต้ถุนอาคารเรียนแทน ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดสถานที่สอนภาคปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 93.75 ส่วนน้อยไม่จัดเพราะโรงเรียนมีพื้นที่น้อยคิดเป็นร้อยละ 6.25 ขนาดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตรทางด้านพืช ส่วนมากมีมากกว่า 400 ไร่ขึ้นไปถึง 11 คนส่วนน้อย 200-300 ไร่ จำนวน 1 คน วิชาทางด้านสัตว์ส่วนมากมี 100 ไร่ถึง 3 คน ส่วนน้อยมี 50 ไร่ ถึง 2 คน ปัญหาด้านสถานที่ฝึกงานเกษตรส่วนใหญ่มีพื้นที่น้อย หรือไม่มีเลยจำนวน 4 คน ส่วนน้อยเกิดสภาพปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนหรือไม่มีรั้วกั้นบริเวณพื้นที่จำนวนละ 1 คน เกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหารายวิชาไม่มีปัญหามี 13 มีปัญหา 3 คน ส่วนมากเกิดจากไม่มีเอกสารตำราเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนหรือน้อย ปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึกปฏิบัติในวิชาเกษตรส่วนมากไม่มีปัญหา มีถึง 11 คน มีปัญหา 5 คน ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับนักเรียน หรืองบประมาณในการจัดซื้อน้อย ซึ่งมีจำนวน 2 คน ปัญหาที่พบจากการใช้สื่อและอุปกรณ์ในปัจจุบันส่วนมากโรงเรียนขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อซึ่งมี 7 คน ส่วนน้อยนักเรียนใช้อุปกรณ์แล้วทั้งไม่เคยเก็บ 2 คน

ตารางที่ 3 แสดงปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
	29 คน		16 คน	
1. มีห้องเรียนวิชาเกษตรโดย เฉพาะหรือไม่				
มี	16	55.17	11	68.75
ไม่มี	13	44.83	5	31.25
สถานที่ที่ใช้สอนแทนคือ				
ห้องว่างหรือไต้ต้นไม้	(5)		(1)	
ใช้หลังเรียนรวม	(3)		(3)	
อาคารเรียนหลังเก่า	(2)		-	
อาคารชั่วคราว	(3)		-	
ใต้ถุนอาคาร	-		(1)	
2. โรงเรียนจัดสถานที่สอนภาค ปฏิบัติหรือไม่				
จัด	27	93.10	15	93.75
ไม่จัด เพราะมีพื้นที่น้อย	2	6.90	1	6.25
3. ขนาดสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน วิชาทางด้านพืช				
ต่ำกว่า 100 ตรว.	(15)		-	
100-200 ตรว.	(26)		(9)	
200-300 ตรว.	(3)		(1)	
300-400 ตรว.	(7)		(6)	
มากกว่า 400 ตรว. ขึ้นไป	(11)		(11)	

เอกสาร**หมายเหตุ(ง) = ความถี่ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน 29 คน	ร้อยละ	จำนวนคน 16 คน	ร้อยละ
วิชาทางด้านสัตว์				
50 ตรว.	(3)		(2)	
100 "	(1)		(3)	
200 "	(1)		-	
4. ปัญหาด้านสถานที่ฝึกงานเกษตร				
ดินไม่เหมาะสมในการทำกรเกษตร	(4)		(3)	
มีพื้นที่แต่ขาดแคลนน้ำ	(7)		(2)	
มีพื้นที่น้อยหรือไม่มีเลย	(6)		(4)	
สภาพปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝน	(4)		(1)	
ไม่มีรั้วกั้นบริเวณพื้นที่	(3)		(1)	
มีข้อเสนอหลายวิชาในหมวดเกษตร	(2)		-	
มีหญ้าพื้นที่หนาแน่นมาก	(2)		-	
ไม่ระบุ	(7)		(4)	
5. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา				
รายวิชา				
ไม่มี	22	75.86	13	81.25
มี ได้แก่	7	24.14	3	18.75
ขาดสื่อและอุปกรณ์การสอน	(1)		(1)	
ไม่มีเอกสารตำราเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนหรือมีน้อย	(4)		(2)	
สอนหลายรายวิชา	(2)		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท	จ.อุทัยธานี
	จำนวนคน 29 คน	จำนวนคน 16 คน
6. ปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึกปฏิบัติในวิชาเกษตร		
ไม่มี	19	11
มี ได้แก่	10	5
วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับร.	(3)	(2)
งบประมาณในการจัดซื้อน้อย	(2)	(2)
วัสดุบางอย่างไม่อาจหาซื้อได้ในท้องตลาด	(1)	-
วัสดุจัดซื้อให้มีราคาแพงแต่คุณภาพไม่ดีตรงตามต้องการ	(1)	-
แหล่งจำหน่ายอยู่ห่างไกล	(3)	(1)
7. ปัญหาที่พบจากการใช้สื่อและอุปกรณ์ในปัจจุบัน		
ร. ไม่เคยใช้สื่อชนิดนี้มาก่อน	3	-
มีแต่จำนวนไม่เพียงพอ	9	6
ร. ขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อ	5	7
มีสื่ออุปกรณ์แต่ขั้นตอนการเก็บใช้ยุ่งยาก	2	-
มีสื่อและอุปกรณ์ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่	7	3
สื่อและอุปกรณ์ที่มีมักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มี	7	4
อาคารหรือสถานที่เก็บให้ปลอดภัย		
นักเรียนใช้อุปกรณ์แล้วทิ้งไม่เคยเก็บ	1	-
ไม่ระบุ	9	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 แสดงลำดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความสนใจในวิชาเกษตรของนักเรียน
จังหวัดชัยนาท

สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจ วิชาเกษตรของนักเรียน	ความถี่/กับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
1. การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร	7	4	2	1	2
2. ความพร้อมด้านอุปกรณ์สถานที่	5	5	5	7	2
3. ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวน เพียงพอ)	3	4	5	2	3
4. วิชาที่สอนของครูเกษตร	2	4	5	4	6
5. บุคลิกภาพของครูเกษตร	1	3	1	1	2
6. สภาพของท้องถิ่น	4	3	3	5	1
7. ผลงานด้านการเกษตรของ รร.	3	2	2	5	5
8. นักเรียนรุ่นก่อนๆ	-	-	1	2	2
9. ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนร.	3	1	3	-	2
10. ความสนใจของประชาชนและผู้ ปกครอง	1	2	1	1	3
11. ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากร อื่น ๆ ในโรงเรียน	-	1	1	1	1
รวม	29	29	29	29	29

ผลการจัดลำดับความสำคัญ

- ลำดับที่ 1. คือ การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร
 " 2. คือ ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน
 " 3. คือ วิชาที่สอนของครูเกษตร
 " 4. คือ สภาพท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงลำดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความสนใจในวิชาเกษตรของนักเรียน
จังหวัดยโสธร

สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจ วิชาเกษตรของนักเรียน	ความถี่/กับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
1. การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร	3	5	1	1	2
2. ความพร้อมด้านอุปกรณ์สถานที่	5	5	3	1	1
3. ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวน เพียงพอ)	3	1	3	1	2
4. วิชาที่สอนของครูเกษตร	-	2	1	2	2
5. บุคลิกภาพของครูเกษตร	-	-	1	3	1
6. สภาพของท้องถิ่น	3	2	1	3	2
7. ผลงานด้านการเกษตรของ รร.	-	1	3	4	3
8. นักเรียนรุ่นก่อนๆ	-	-	-	-	1
9. ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนร.	1	-	1	1	1
10. ความสนใจของประชาชนและผู้ ปกครอง	1	-	2	-	1
11. ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากร อื่น ๆ ในโรงเรียน	-	-	-	-	-
รวม	16	16	16	16	16

ผลการจัดลำดับความสำคัญ

- ลำดับที่ 1. คือ ความพร้อมด้านอุปกรณ์สถานที่
 " 2. คือ การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร
 " 3. คือ ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน
 " 4. คือ สภาพท้องถิ่น
 " 5. คือ วิชาที่สอนของครูเกษตร

ตอนที่ 4 ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

จังหวัดชัยนาท

จากการศึกษาพบว่าความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในการปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนส่วนมากต้องการมีถึง 28 คน จากทั้งหมด 29 คน ส่วนใหญ่ต้องการทางด้านความรู้และทักษะทางการเกษตรถึง 22 คน ส่วนน้อยไม่ต้องการ 1 คน การฝึกอบรมด้านการสอนทุกคนต้องการ ส่วนใหญ่ต้องการเรื่องการใช้และการผลิตสื่อการสอนถึง 21 คน การฝึกอบรมความรู้และทักษะทางด้านเกษตรทุกคนต้องการ ส่วนใหญ่แล้วในเรื่องการขยายพันธุ์พืช ส่วนน้อยที่ต้องการเรื่องการปลูกพืชสมุนไพร ความต้องการปรับปรุงด้านบุคลิกภาพ ส่วนใหญ่ต้องการในเรื่องของทักษะการพูดถึง 18 คน ส่วนน้อยคือในเรื่องของการแต่งกายมี 6 คน และไม่ระบุ 4 คน ความต้องการศึกษาต่อส่วนมากไม่ต้องการมี 16 คน ต้องการศึกษาต่อ 13 คน ที่ต้องการคือต่อวุฒิปริญญาโท สาขาพืช ความต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนส่วนมากต้องการทีวี, วีดีโอ, มีถึง 7 คน ส่วนที่ต้องการน้อยคือ เทปเสียง ความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียนการสอนส่วนมากต้องการจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นมีจำนวนถึง 10 คน ส่วนที่ต้องการน้อย เช่น ขอครูเกษตรเพิ่มจำนวน 1 คน ความต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ส่วนมากต้องการในเรื่องของเทคนิคการสอนและสื่อประกอบการสอนจำนวน 5 คน รองลงมาคือต้องการคำแนะนำด้านการทำผลงานและการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อระบบการเรียนการสอน ด้านการเกษตรและการจัดอบรมผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับโครงการงานกิจกรรมของหมวดวิชาเกษตรให้เด่นชัด รายละเอียดดังตารางที่ 4 ประกอบ

จังหวัดอุทัยธานี

จากการนำความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์พบมากต้องการปรับปรุงตนเอง เกี่ยวกับความรู้และทักษะทางการเกษตร ความต้องการด้านการฝึกอบรมทางด้านการสอนส่วนมากต้องการที่ถึง 16 คน ส่วนใหญ่ต้องการในเรื่อง เทคนิควิธีสอนและการใช้และการผลิตสื่อการสอน ซึ่งมีจำนวน 9 คน ส่วนน้อยที่ต้องการเรื่องการประเมินผลการเรียนมี 2 คน การฝึกอบรมความรู้และทักษะทางด้านเกษตรส่วนใหญ่ต้องการถึง 14 คน ในเรื่องการขยายพันธุ์พืชและความรู้และเทคนิคสมัยใหม่ๆ ทุกเรื่อง การปรับปรุงด้านบุคลิกภาพส่วนมากต้องการในเรื่องของการพูดซึ่งมีจำนวนถึง 12 คน และในเรื่องของกริยาท่าทางมี 2 คน ความต้องการด้านการศึกษาต่อส่วนมากต้องการเรียนต่อวุฒิปริญญาโทสาขาเกษตร ไม่ต้องการเรียนต่อ 2 คน ความต้องการสื่อและอุปกรณ์ส่วนมากต้องการสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติในการเรียนการสอนทฤษฎีวิชาที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีที่ต้องการน้อยราย เช่น เครื่องมือทดสอบ pH ความต้องการด้านผู้บริหารสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเกษตรส่วนมากต้องการให้ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมมากขึ้นและให้ความสนับสนุนและเห็นความจำเป็นของวิชาเกษตร 1 คน ความต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์มากที่สุดในเรื่องของเทคนิคการสอนและสื่อประกอบการสอนต้องการคู่มือการสอนต้องการให้ศึกษานิเทศก์ออกนิเทศการเรียนการสอนด้านการเกษตรอยู่เสมอในทุก ๆ เรื่องอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ

ดูรายละเอียดเพิ่มในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอน

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
	29 คน		16 คน	
1. การปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน				
ไม่ต้องการ	1	3.45	-	-
ต้องการ	28	96.55	16	100.00
ความรู้ทักษะการสอน	(19)	37.25	(8)	29.63
ความรู้และทักษะทางการเกษตร	(22)	43.14	(14)	51.85
พัฒนาทางด้านคุณภาพการเรียนการสอน	(5)	11.77	(5)	18.52
การบริหาร	(1)	1.92	-	-
นวัตกรรมใหม่ ๆ	(2)	3.92	-	-
การผลิตสื่อ	(1)	1.92	-	-
2. การฝึกอบรมด้านการสอน				
ไม่ต้องการ	-	-	-	-
ต้องการ เรื่อง	29	100	16	100.

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน 29 คน	ร้อยละ	จำนวนคน 16 คน	ร้อยละ
เทคนิควิธีสอน	(17)		(9)	
การจัดและประเมินผลการเรียน	(11)		(2)	
การวิเคราะห์หลักสูตร	(11)		(4)	
การทำแผนการสอน	(16)		(8)	
การใช้และการผลิตสื่อการสอน	21		9	
จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น	11		3	
การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง	17		8	
ทักษะทางด้านการเกษตร	1			
3. การฝึกอบรมความรู้และทักษะ				
ด้านการเกษตร				
ไม่ต้องการ	-	-	2	12.5
ต้องการ	29	100	14	87.5
การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	3		-	
การจัดสวน	(3)		-	
การเพาะเห็ด	(4)		-	
ไม้ดอกเพื่อการค้า	(2)		-	
สิ่งแวดล้อม	(2)		-	
การตลาดเกษตรในปัจจุบัน	(1)		-	
การขยายพันธุ์พืช	(6)		(3)	
พืชไร่	(1)		-	
การเพาะเลี้ยงสัตว์เล็ก	(1)		(1)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ใช้งานเพื่อการศึกษา(1) นั้น ไม่อนุญาตให้นำไป(1) ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน 29 คน	ร้อยละ	จำนวนคน 16 คน	ร้อยละ
การปลูกไม้ผล	(1)	-	-	-
การประกอบธุรกิจการเกษตร	(2)	-	-	-
ความรู้และเทคนิคสมัยใหม่ต่างๆ เรื่อง	(3)	-	(3)	-
การทำไม้ตัดและไม้แคะ	(1)	-	-	-
การปลูกและใช้พืชสมุนไพร	(1)	-	-	-
การผลิตบ่อน้ำต่างๆ	(1)	-	-	-
การทำแผนการสอน	-	-	(2)	-
การผสมพันธุ์เทียม โค-สุกร	-	-	(1)	-
การเลี้ยงสัตว์ปีก	-	-	(2)	-
ไม่ระบุ	(4)	-	(1)	-
4. การปรับปรุงบุคลากร				
การพูด	(18)	31.01	(12)	52.18
การแต่งกาย	(6)	10.34	(3)	13.04
กริยาท่าทาง	(8)	13.79	(2)	8.70
มนุษยสัมพันธ์	(11)	18.97	(3)	13.04
ความกระตือรือร้น	(11)	18.97	(3)	13.04
ไม่ระบุ	(4)	6.90	-	-
5. การศึกษาต่อ				
ไม่ต้องการ	16	55.17	2	12.50
ต้องการ	13	44.83	14	87.50
วุฒิปริญญาตรี				
สาขาวิศวกรรม	(1)	-	(1)	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท		จ.อุทัยธานี	
	จำนวนคน 29 คน	ร้อยละ	จำนวนคน 16 คน	ร้อยละ
สาขาพืชสวน	(1)		(1)	
วุฒิปริญญาโท				
สาขาพืช	(4)		(1)	
สาขาสีงแวดล้อม	(1)		-	
สาขาพืชไร่	(1)		-	
สาขาเกษตร	(2)		(7)	
สาขาครุศาสตร์เกษตร	(1)			
สาขการบริหารการศึกษา	(1)		(1)	
สาขาวนศาสตร์	(1)		-	
สาขาเศรษฐศาสตร์	-		(2)	
สาขาสัตวบาล	-		(1)	
วุฒิปริญญาเอก				
6. สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน				
เครื่องมือทดสอบ pH	(4)		(1)	
จอบ	(4)		(2)	
บัวรดน้ำ	(4)		-	
ระบบให้น้ำแบบตั้งเวลา 1 ชุด	(1)		-	
ดูของจริงจากแหล่งต่าง ๆ	(2)		-	
เครื่องจักรกล เครื่องมือเครื่อง			-	
ทุ่นแรง	(1)		-	
ข่าวสาร (หนังสือวารสาร)	(2)		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา (7) นั้น มีอนุญาตให้นำไป (3) ประโยชน์ด้านการค้า ...

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน 29 คน	ร้อยละ	จำนวนคน 16 คน	ร้อยละ
สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติการเรียนการสอน สอนทฤษฎีวิชาเกี่ยวกับการเพาะ เห็ดการปลูกพืชการเลี้ยงสัตว์	(3)		(5)	
เครื่องฉายสไลด์	(3)		-	
เทปเสียง	(1)		-	
เครื่องฉายแผ่นใส	(1)		-	
พันธุ์พืช	(1)		(3)	
พันธุ์สัตว์	(1)		(1)	
เสียม	-		(1)	
สายยางพร้อมสปริงเกอร์	-		(1)	
กรรไกรตัดกิ่ง	-		(1)	
ไม้ระบุด	(6)		(5)	
7. ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียน การสอนวิชาเกษตร				
จัดสรรงบประมาณเพิ่มมากขึ้น	(10)		(5)	
ผู้บริหารสนับสนุนอยู่แล้ว	(3)		-	-
ให้ขวัญกำลังใจ และสามารถ ย้ายไปเพื่อไปพัฒนาบ้านเกิดได้	(2)		-	-
ขอครูเกษตรเพิ่ม	(1)		-	-
จัดส่งเสริมให้มีการอบรมวิชา เกษตรอยู่เสมอ	(5)		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 *หมายเหตุ ( ) = ความถี่
 ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จ. ชัยนาท	จ. อุทัยธานี
	จำนวนคน (ความถี่)	จำนวนคน (ความถี่)
ศึกษาดูงานด้านการเกษตรจากผู้ที่มีผลสำเร็จด้านการเกษตร	5	-
ส่งเสริมด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติทฤษฎีรายวิชา	1	2
จัดบุคคลากร (ภารโรง) ดูแลรักษาต้นไม้และสัตว์เลี้ยงในรร.	1	-
ให้ความสนใจและเห็นความจำเป็นของเกษตร	1	2
ให้ติดตามผลการปฏิบัติงาน	2	-
ควรจัดให้มีบกลงเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉินหรือเร่งด่วน	1	-
ควรจัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่ให้พร้อม	-	2
8. ต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์		
จัดอบรมในรายวิชาที่เห็นว่าสำคัญ โดยเฉพาะวิชาบังคับเลือก	3	1
เทคนิคการสอนและสื่อการสอน	5	2
คู่มือการสอน	3	-
แนะนำด้านการทำผลงาน และการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อ		
ระบบการเรียนการสอนด้านการเกษตร	3	-
ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ออกนิเทศการเรียนการสอนด้านวิชา		
เกษตรอยู่เสมอในทุกๆ เรื่องอย่างต่อเนื่อง	2	3
จัดอบรมผู้บริหารรร. เกี่ยวกับโครงการงานกิจกรรมของ		
หมวดวิชาเกษตรให้เด่นชัด	2	-
ข่าวสารข้อมูลทางการเกษตร	1	1
ความรู้และเทคนิคใหม่ทางการเกษตร	1	2
ให้คำแนะนำและสนับสนุนการเรียนการสอน	-	1
ความก้าวหน้าการทำอาจารย์3	1	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการทำ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะพร้อมแนวทางแก้ไข

จังหวัดชัยนาท

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์เพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงการสอนวิชาเกษตรให้มีประสิทธิภาพ คือ ส่วนมากคิดเห็นว่าครูเกษตรควรสอนสัปดาห์ละ 17-18 คาบจำนวน 14 คน รองลงมา 15-16 คาบ/สัปดาห์ จำนวน 8 คน ขนาดของกลุ่มนักเรียนควรมีขนาดกลุ่มละ 20-30 คน จำนวน 14 คน รองลงมาให้ไม่เกินกลุ่มละ 20 คนมีจะนวน 10 คน สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาโรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้ส่วนใหญ่แล้วแก้ไข โดยให้นักเรียนทำที่บ้าน แล้วออกไปนิเทศจำนวน 5 คน และปลูกในภาชนะแทนจำนวน 6 คน อื่น ๆ ดูรายละเอียดในตาราง สำหรับการแก้ปัญหาการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในปัจจุบันนั้น ส่วนใหญ่ต้องการให้จัดงบประมาณให้เพียงพอในการจัดซื้อจำนวน 6 คน การจัดสถานที่เก็บอุปกรณ์ไว้ต่างหาก และมีจำนวนมากที่ไม่เสนอแนวทางแก้ไขมากถึง 17 คน

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร คือนักเรียนที่จะเรียนวิชาเกษตรจะต้องเป็นผู้ที่สนใจการเรียนอย่างแท้จริง กระทำได้โดยเปิดวิชาเลือกให้มากมีจำนวน 5 คนและส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาเกษตร ควรเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จำนวน 2 คน การสอนวิชาเกษตรในปัจจุบันควรเน้นในด้านการปฏิบัติจริง เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์เพื่อพบปัญหาอุปสรรคก็จะได้แก้ไขได้ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ยังมีไม่มาก ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในตารางที่ 5

จังหวัดอุทัยธานี

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรคือส่วนมากคิดว่าครู-เกษตรควรสอนสัปดาห์ละ 17-18 คาบจำนวน 10 คน และรองลงมาสัปดาห์ละ 15-16 คาบ จำนวน 6 คน ขนาดของกลุ่มนักเรียนควรมีขนาดไม่เกินกลุ่มละ 20 คน จำนวน 8 คน สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาถ้าโรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้ส่วนใหญ่แล้วจะแก้ไขโดยการให้นักเรียนไปทำที่บ้านแล้วออกไปนิเทศจำนวน 4 คน แนวทางแก้ไขอื่นๆ ดูในตารางที่ 5 เพิ่มเติม การแก้ไขปัญหาการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในปัจจุบันส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดงบประมาณให้เพียงพอในการจัดซื้อ มีจำนวน 5 คน รองลงมาคือสื่อต่าง ๆ ในแต่ละวิชาควรพร้อมทุก ๆ ด้านจำนวน 4 คน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรส่วนมากก็จะคล้ายกับจังหวัดชัยนาทคือ นักเรียนวิชาเกษตรจะต้องเป็นผู้ที่สนใจการเรียนอย่างแท้จริง และให้นักเรียนมีจำนวนน้อยจะทำให้นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติอย่างจริงจังจะทำให้มีความรู้ทักษะมีมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ก่อนการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่แจ้งความยินยอมแก่ผู้จัดทำเอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาเกษตร ควรมีการจัดทำสื่อการสอน ต้องการหาอุปกรณ์ให้ครบให้พอใช้ดูในตารางที่ 5 ประกอบ

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นเสนอแนะแนวทางแก้ไข

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
	29 คน		16 คน	
1. ครูเกษตรควรสอนสัปดาห์ละกี่คาบ				
11-12 คาบ	2	6.90	1	6.25
13-14 "	2	6.90	1	6.25
15-16 "	8	27.58	6	37.40
17-18 "	14	48.28	7	45.75
19-20 "	3	10.34	1	6.25
2. กลุ่มของนักเรียนควรมีขนาด				
ไม่เกิน 10 คน	4	13.75	3	18.75
ไม่เกิน 20 คน	10	34.48	8	50.00
กลุ่มละ 20-30 คน	14	48.28	4	25.00
" 30-40 "	1	3.45	1	6.25
" 40-50 "	-	-	-	-
3. แนวทางแก้ปัญหาถ้ารร. ไม่จัด				
สถานที่ฝึกปฏิบัติงานไว้				
ให้ร. ทำที่บ้านแล้วออกไปนิตศกั	5	17.24	4	25.00
ไหนร. ไปดูงานนอกสถานที่	2	6.90	1	6.25
ปลูกในภาชนะแทน	6	6.90	1	6.25
หาสถานที่ฝึกปฏิบัติงานตาม	2		1	6.25

เอกสารนี้เป็นเอกสารความเหมาะสม กับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จ. ชัยนาท		จ. อุทัยธานี	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
	29 คน		16 คน	
สอนบนกระดานดำ	1	6.90	-	
ให้ดู วีดีโอ	1	6.90	-	
ไม่ระบุ	10	34.48	8	50.00
4. การแก้ปัญหาการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในปัจจุบัน				
จัดงบประมาณให้เพียงพอในการจัดซื้อ	6		5	
ควรเน้นให้ทร. มีความรับผิดชอบในการใช้	1		-	
สื่อต่างๆในแต่ละวิชาควรพร้อมทุกด้าน	1		4	
ควรจัดให้มีการอบรมวิธีการผลิตสื่อ	1		-	
ควรจัดสถานที่เก็บอุปกรณ์ไว้ต่างหาก	3		2	
ไม่ระบุ	17	58.22	6	35.29
5. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร				
1. รร. ต้องสนับสนุนอย่างเต็มที่โดย เฉพาะงบประมาณ	1		-	
2. ครูที่สอนต้องมีอย่างเพียงพอ	1		-	
3. ส่งเสริมให้ทร. เห็นความสำคัญ ของวิชาเกษตร	2		-	
4. เปิดโอกาสให้ผู้สอนได้เข้ารับการ อบรมเพื่อหาความรู้ใหม่อย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง	2		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

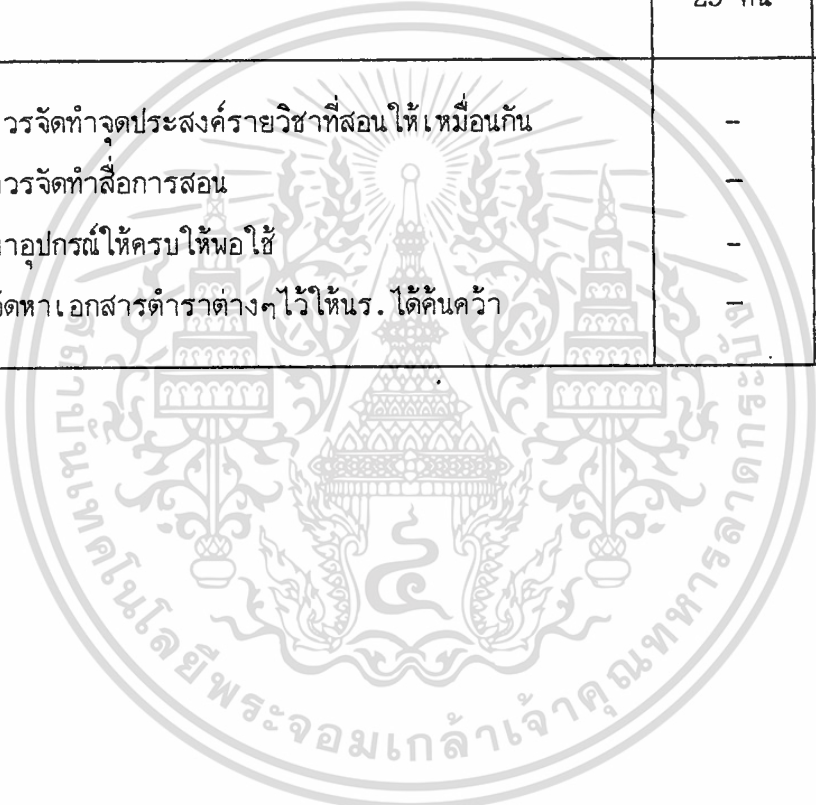
รายการ	จ. ชัยนาท	จ. อุทัยธานี
	จำนวนคน 29 คน	จำนวนคน 16 คน
5. ทางกรมควรส่งวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนให้โรงเรียน	1	
6. จัดซื้อปรับปรุงศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้มีความพัฒนาทางด้านเกษตรอย่างต่อเนื่อง	1	-
7. ประชาชนผู้ปกครองต้องมีเจตคติที่ดีอาชีพเกษตรว่ามีความสำคัญที่จะต้องเรียนจริง ๆ	1	-
8. พัฒนาเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเจริญก้าวหน้าของยุคปัจจุบัน	1	-
9. ควรมีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเป็นประจำเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของหลักสูตร	1	-
10. การสอนวิชาเกษตรในปัจจุบันควรเน้นในด้านการปฏิบัติจริงเพื่อให้ นร. ได้รับประสบการณ์ตรง เมื่อพบปัญหาอุปสรรคก็จะได้รับรู้วิธีการแก้ไข	2	1
11. ต้องการให้ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและมองเห็นถึงความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	1	1
12. นร. ที่จะเรียนวิชาเกษตรจะต้องเป็นผู้ที่สนใจการเรียนอย่างแท้จริง กระทำได้โดยเปิดวิชาเลือกให้มากและให้นร. มีจำนวนน้อยจะทำให้ นร. ได้เรียนและปฏิบัติอย่างจริงจัง มีความรู้ทักษะดีมากยิ่งขึ้น	5	6
13. ควรให้ครูเกษตรสอนแต่วิชาที่ถนัดเท่านั้น	1	1
14. ไม่ควรสอนเกินภาคเรียนละ 3 วิชาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นักเรียนใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา	1	-

เอกสารนี้เป็น 14. ไม่ควรสอนเกินภาคเรียนละ 3 วิชาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นักเรียนใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จ.ชัยนาท	จ.อุทัยธานี
	จำนวนคน 29 คน	จำนวนคน 16 คน
15. ควรจัดทำจุดประสงค์รายวิชาที่สอนให้เหมือนกัน	-	1
16. ควรจัดทำสื่อการสอน	-	2
17. หาอุปกรณ์ให้ครบให้พอใช้	-	2
18. จัดหาเอกสารตำราต่างๆไว้ให้ครบ. ได้ค้นคว้า	-	1

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป ปัญหาและอุปสรรคตลอดจนความต้องการและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทอุทัยธานี จำนวนทั้งหมด 48 คน โดยสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งสามารถที่แบ่งออกได้เป็น 5 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนแรกจะศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรส่วนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนของวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาส่วนที่ 3 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาเกษตร ส่วนที่ 4 เป็นความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในการพัฒนาการเรียนการสอนและส่วนที่ 5 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร เมื่อได้แบบสอบถามแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรทั้งหมด โดยขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ช่วงส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยได้ไปรับด้วยตนเองและทางสามัญศึกษาของแต่ละจังหวัด เป็นผู้รวบรวมแล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาเข้าตารางแจกแจงความถี่ แล้วนำมาคำนวณค่าร้อยละ และหาระดับคะแนนเฉลี่ยของการประเมินความสำคัญได้ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดชัยนาทพบว่ามีจำนวน 29 คนคนเป็นเพศชาย 23 คนเพศหญิง 6 คน จำแนกตามอายุส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 16 คน นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.55 สถานภาพการสมรสครูอาจารย์ทั้งหมดสมรสแล้ว จำแนกตามอายุราชการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 16-20 ปีร้อยละ 41-38

เอกสารนี้ ประเมินการดำเนินงานการสอนอยู่ในระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 23 คน ให้ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีอีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาตรีวุฒิ คบ.และ วทบ.ที่เรียนทางด้านวิชาชีพครูมาด้วยถึง 17 คน ตำแหน่งในปัจจุบันส่วนมากดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ร้อยละ 79.31 หน้าที่อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนส่วนใหญ่คือครูประจำชั้นร้อยละ 46.63 จำแนกการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอน ส่วนใหญ่ไม่เคยร้อยละ 65.25 ส่วนที่เคยได้แก่เรื่อง การทำแผนการสอน การอบรมทางด้านการเกษตรส่วนใหญ่จะเคยร้อยละ 75.86 เรื่องที่เคยอบรมส่วนมากจะเป็นทางด้านพืช เช่น การจัดสวน

สถานภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดอุทัยธานีพบว่าจำนวนทั้งหมด 16 คนเป็นชาย 11 คนเป็นหญิง 5 คน อายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี และนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด มีครอบครัวหรือสมรสแล้ว 11 คน อายุราชการอยู่ในช่วง 1.5 ปี ปร้อยละ 43.75 ทางด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรีและส่วนมากเป็นวุฒิ คบ.มีตำแหน่งอาจารย์ 1 และอาจารย์ 2 อย่างละครึ่งประสบการณ์ด้านการสอนเกษตรนั้นก็มีตั้งแต่เพิ่งเริ่มสอนจนถึงสอนมาแล้ว 11-15 ปี เฉลี่ยแล้วมีจำนวนเท่า ๆ กัน หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนก็เป็นครูประจำชั้นร้อยละ 41-66 สำหรับการฝึกอบรมในด้านการสอนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมร้อยละ 62.5 เรื่องที่ได้รับการอบรมมากที่สุดก็คือการทำแผนการสอน ส่วนการอบรมทางด้านการเกษตรส่วนใหญ่ได้รับการอบรมร้อยละ 81.25 ส่วนมากจะเป็นเรื่องของการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตอนที่ 2 สถานการณ์จัดการเรียนการสอน

จังหวัดชัยนาท

จากการศึกษาสภาพทั่ว ๆ ไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่าในสัปดาห์หนึ่งส่วนใหญ่จะสอน 18-20 คาบ/สัปดาห์ และวิชาที่เปิดสอนส่วนใหญ่คือวิชาการเกษตรพื้นฐานมีถึง 23 คน ส่วนมากจะสอนซึ่งวิชาเดิม และยังสอนวิชาอื่นที่นอกเหนือจากเกษตรอีกสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากจำนวนครูที่สอนวิชาอื่นไม่พอคิดเป็นร้อยละ 46.87 จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ส่วนมากเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ในรอบ 3 ปี การศึกษาคิดโดยเฉลี่ยส่วนมากจะสอนสัปดาห์ละ 14-16 คาบ/สัปดาห์ ร้อยละ 41.48 ระดับชั้นที่สอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ม.ต้น การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรส่วนมากโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วในนักเรียนเลือกร้อยละ 79.41 ขนาดของกลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่เหมาะสมดีแล้วความตั้งใจเรียนส่วนใหญ่จะตั้งใจแต่ไม่มากนัก ร้อย 51.72 การเตรียมการสอนส่วนใหญ่จะทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนร้อยละ 59.83 ส่วนการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมากจัดเตรียมเอง โดยการวิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ว่าเจ้าของคือหน่วยงานที่ออกเอกสารเรื่องนี้เป็นลิขสิทธิ์และหาจากส่วนต่าง คือและอุปกรณ์ที่ใช้มากที่สุดเป็นสื่อของจริง เช่น เครื่องมือทางไม่ว่ากรรมวิธีทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเกษตรต่าง ๆ เหตุผลที่ใช้สะดวกรวดเร็วทาง่ายและนักเรียนได้เห็น ได้สัมผัสจะทำให้เกิดทักษะการปฏิบัติส่วนใหญ่ทำโครงการ เสนอตามปีงบประมาณปีการศึกษาเพื่อขออนุมัติผู้บริหารเสียก่อน

จังหวัดอุทัยธานี

จากการศึกษาพบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนพบว่าในสัปดาห์หนึ่งครู-อาจารย์ส่วน

ใหญ่จะสอน 18-20 คาบ สำหรับวิชาที่สอนส่วนมากคือวิชาเกษตรพื้นฐานส่วนมากจะสอนซ้ำวิชาเดิม สาเหตุที่ต้องสอนวิชาอื่น เพราะจำนวนรู้ที่สอนวิชาอื่นไม่พอในรอบ 3 ปี การศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่สอน 20-33 คาบ/สัปดาห์ ระดับชั้นที่สอนส่วนใหญ่ ม.1 สำหรับการคัดเลือกนักเรียนวิชาเกษตรส่วนมากโรงเรียนเป็นผู้กำหนดรายวิชาที่จะ เปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก ขนาดของกลุ่มนักเรียนค่อนข้างใหญ่ความตั้งใจเรียนในวิชาเกษตรส่วนใหญ่ตั้งใจแต่ไม่มารัก การเตรียมการสอนส่วนใหญ่ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนและทำแผนการสอนเป็นคาบ การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการวิเคราะห์หลักสูตรและหาจากแหล่งต่าง ๆ สำหรับข้ออื่น ๆ ก็จะเหมือนกับจังหวัดชัยนาท

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาเกษตร

จังหวัดชัยนาท

จากการศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่าส่วนใหญ่มีห้องเรียนวิชาเกษตร โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่มืห้องเรียนจะใช้ห้องว่างหรือ ใต้ต้นไม้สถานที่ในการฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่โรงเรียนจะจัดให้มีส่วนน้อยที่ไม่จัดก็เนื่องมาจากโรงเรียนมีพื้นที่น้อย สถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตรทางด้านพืชส่วนมากมีพื้นที่ 100-200 ไร่. ส่วนทางด้านสัตว์ส่วนใหญ่มี 50 ไร่. ปัญหาด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีพื้นที่แต่ตลาดแคลนน้ำและหมวดเกษตรเปิดสอนหลายรายวิชาการกำหนดเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาส่วนที่มีปัญหานั้นก็ได้แก่ เอกสารตำราเกี่ยวกับเนื้อหาตำรามีน้อย ส่วนปัญหาทางด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติคือวัสดุอุปกรณ์นั้นไม่เพียงพอกับนักเรียน นักเรียนขาดความรับผิดชอบ สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน ส่วนมากเกิดจากการสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหารความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดอุทัยธานี

จากการศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนการสอนพบว่าส่วนใหญ่มีห้องเรียนวิชาเกษตร โดยเฉพาะ ส่วนที่ไม่มีห้องเรียนจะใช้ห้องว่างหรือใต้ถุนอาคาร ใต้ต้นไม้สถานที่ในการฝึกปฏิบัติงานส่วนใหญ่โรงเรียนจัดให้มีน้อยมากที่ไม่จัดเพราะมีพื้นที่น้อย ขนาดของพื้นที่ในการฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตรทางด้านพืชมีมากกว่า 400 ไร่ขึ้นไปทางด้านสัตว์ส่วนมากจะมี 100 ไร่ ปัญหาและอุปสรรคด้านอื่นก็เหมือนกับจังหวัดชัยนาท แต่ส่วนมากจะไม่ค่อยมีปัญหา

ตอนที่ 4 ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

จังหวัดชัยนาท

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่าความต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนส่วนมากต้องการและต้องการในด้านความรู้และทักษะทางการเกษตรถึง 22 คน ความต้องการฝึกอบรมด้านการสอนทุกคนต้องการ ซึ่งต้องการในเรื่องการใช้และการผลิตสื่อการสอนส่วนด้านความรู้และทักษะทางการเกษตรทุกคนก็ต้องการส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการขยายพันธุ์พืช ความต้องการปรับปรุงด้านบุคลิกภาพส่วนใหญ่ในเรื่องของการพูด การศึกษาต่อส่วนมาแล้วมีความต้องการศึกษาต่อวุฒิปริญญาโทสาขาพืช สัตว์และอุปกรณ์ประกอบการสอนส่วนมากต้องการ ทวี, วีดีโอ และมีความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตร และด้านงบประมาณ และต้องการให้นิเทศก์ช่วยเหลือในเรื่องของเทคนิคการสอนและสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ

จังหวัดอุทัยธานี

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรพบว่าความต้องการปรับปรุงตนเองส่วนมากแล้วต้องการซึ่งต้องการในเรื่องของความรู้และทักษะทางด้านเกษตรความต้องการด้านการฝึกอบรมทางด้านการสอนส่วนมากแล้วต้องการส่วนใหญ่ต้องการในเรื่องเทคนิควิธีสอนส่วนทางด้านความรู้และทักษะทางด้านเกษตรส่วนมากต้องการเป็นเรื่องของการขยายพันธุ์พืชเป็นส่วนใหญ่ การปรับปรุงด้านบุคลิกภาพส่วนมากต้องการในเรื่องของทักษะการพูดความต้องการในการศึกษาต่อส่วนมากแล้วต้องการในระดับปริญญาโท ความต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ใช้ฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่แล้วต้องการ และต้องการสื่อและอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเพาะเห็ดและการปลูกพืช ต้องการให้ผู้บริหารจัดการสรรงบประมาณเพิ่มมากขึ้นและต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยเหลือในเรื่องของสื่อและเทคนิคการสอน

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ

จังหวัดชัยนาท

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรพบว่าจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ที่คิดว่าสามารถปฏิบัติงานได้ดีส่วนใหญ่คือ 17-18 คาบ/สัปดาห์ ขนาดของกลุ่มนักเรียนควรมี 20-30 คน สำหรับแนวทางการแก้ปัญหากรณีโรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ให้ส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยให้นักเรียนทำในภาชนะแทน สำหรับปัญหาการใช้สื่ออุปกรณ์ต้องการให้ทางตรงเรียนจัดงบประมาณให้เพียงพอข้อเสนอแนะการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ส่วนมากคือนักเรียนที่จะเรียนวิชาเกษตรจะต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจการเรียนอย่างแท้จริง และควรเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

จังหวัดอุทัยธานี

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรพบว่าจะมีลักษณะเหมือนกันจังหวัดชัยนาทแต่ก็มีข้อแตกต่างกันในบางหัวข้อดังนี้ คือการแก้ปัญหา ในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติให้ส่วนใหญ่จะแก้ไข โดยการให้นักเรียนไปทำที่บ้านแล้วออกไปนิตศกั

5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตรควรจะมีเปิดสอนหรือ ให้โอกาสแก่นักศึกษาได้ฝึกทักษะและ การสอนให้มากกว่านี้
2. ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตรควรมีการนำนักศึกษาเข้าค่ายพัฒนาตาม โรงเรียนต่าง ๆ
3. ควรจัดอบรมหรือให้มีการสัมมนาครู-อาจารย์ผู้สอนวิชา เกษตร. เป็นประจำ
4. กรมสามัญควรจะมีการ. ฝึกอบรมในด้านเทคนิคการสอน และทักษะทางการเกษตร. เป็นประจำทุกปี
5. สามัญศึกษาจังหวัดควรจะมี. ให้มีการแข่งขันทักษะและ ผลผลิตที่เกี่ยวข้องกับทาง การเกษตร ของแต่ละ โรงเรียนเป็นประจำ
6. การทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรจะศึกษาในเรื่องของปัญหาภาคที่มีผลต่อการพัฒนา การเรียนการสอนและแนวทางแก้ไขที่. เป็นไปได้ให้มีความยืดหยุ่นหรือมากกว่านี้. ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน กวรมนตรี. สำนักงาน รายงานการวิจัยโครงการเป็นไปได้
ของการจัดการมัธยมศึกษาให้เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน กรุงเทพฯ, 2533
- ชม ภูมิภาค จิตวิทยาการเรียนการสอน กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช 2516
- ชาญชัย อินทรประวัติ วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุลภาค พิมพ์ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรจน์สงขลา สงขลา, 2528
- ชวนพิศ แซ่ห่วน "สภาพการจัดเรียนวิชาเกษตรกรรมตามแผนการเรียนเกษตรในโรงเรียนมัธยม
ศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
ครุศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527
- นพคุณ ศิริวรรณ การพัฒนาชุมชนกับการพัฒนาเกษตร ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทค
โนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ, 2536
- ปิฎก บุนนาค คู่มือสอนวิชาเกษตรกรรม กรุงเทพฯ: เพื่ออักษรการพิมพ์ 2514
- ประวัติ ปะนันตง การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการครูด้านอุตสาหกรรมเกษตรของ
ระดับอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2535
- ประเสริฐ ตัดจะนาวิน "ความคิดเห็นของครูเกษตรที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตร
กรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอน-
ปลายเขตการศึกษาที่ 12" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2528
- ประคอง กรรณสูตร สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช 2528
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล ศูนย์หนังสือกรุงเทพฯ กรุงเทพฯ, 2535
- ยนต์ ชุ่มจิต ความเป็นครู กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอ เอส. นิตติ้งเฮาส์, 2531
- รมณีย์ อาภาภิรม คู่มือการเรียนวิชาปัญหาพิเศษ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม-
กรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2535
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ, 2531
- รังษี สังขพรหม "ความต้องการพัฒนาวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา, เขตการศึกษาที่ 1"
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กรุงเทพฯ, 2535
- วิจิตร ศรีธำม แนวทางการฝึกหัดครูไทย โครงการพัฒนศึกษาอาเซียน ทบวงมหาวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 2529 ารใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจิตร ศรีสอาน แนวทางปฏิรูปการฝึกหัดครูไทย โครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน ทบวงมหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ, 2529

วิเชียร ชัยโย "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดอุดรธานีปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์" เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาด
กระบัง กรุงเทพฯ, 2530

วิรัตน์ คำสวรรณ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต 11 ต่อการ
เรียนการสอนวิชาเกษตร ปีการศึกษา 2532 ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ, 2534

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พุทธศักราช 2533) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง
กรุงเทพฯ, 2528

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมฝึกหัดครู โครงการวิจัยสถานภาพและบทบาทในอนาคตสถาบันฝึกหัดครู
ในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาประเทศ กรุงเทพฯ, 2529

สมมาศ ศรีนพคุณ. "ปัญหาการจัดการศึกษาวิชาเกษตรของกรมสามัญศึกษา" "วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
ภาควิชาศึกษาศาสตร์เกษตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .2513

สุรินทร์ ศรีทองกิตติกุล. "ข้อเสนอแนะของครูเกษตร เขตการศึกษาที่ 5" เกี่ยวกับทักษะเกษตรใน
หมวดวิชาชีพเกษตร ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521" "วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2524

สุนัน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ แสงสุทธิการพิมพ์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต
. 2530

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532

โสม อุปมา. "การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
: ในกรุงเทพฯ" ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2534

อบรม สนิทपाल. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไอเดียนส์ไตร์ 2528

อมร รักษาสิทธิ์และชัชติยา กรรณสูตร. ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารหรือผู้ถือลิขสิทธิ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 0050

คณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

๑๐ มกราคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน สามีญศึกษาจังหวัดชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน 30 ชุด

ด้วยภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และทบวงมหาวิทยาลัย ให้
ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชา เกษตร ของครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการดังกล่าวในงบประมาณ
2538 ในการนี้ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยมีความประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูลจากคณะครู-อาจารย์ผู้ทำการ
สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดของท่าน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และนำผลการวิจัย
ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด
ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยจึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อให้โปรดให้ครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสังกัดของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงลงในแบบสอบถามทุกตอน และ
ทุกข้อด้วย คำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบ คณะผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่าอย่างยิ่งและใช้เพื่อประโยชน์ในการ
วิจัยเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนหรือเสียหายแก่คณะหรือบุคคลใด ๆ ผลของการวิจัยจะใช้
เพื่อการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยตรงเท่านั้น

อนึ่ง ทางคณะฯ ได้ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลสมบูรณ์แล้ว
คืนกลับไปยัง ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า-
คุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กทม. 10520 ภายในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538
ด้วย หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาทร วงศ์อนันทรโรจน์)

คณะดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทรสาร 265052-6101 โทร 658, 659 ปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร 2269506

ที่ ทม 1504/ 0050

คณะกรรมการสัตรีอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 มกราคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน 18 ชุด

ด้วยอาชีวศึกษากรศาสตร์เกษตร คณะกรสูตรสูตรสูตรสูตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และทบวงมหาวิทยาลัย ให้
ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการดังกล่าวในบึงบประมาณ
2538 ในการนี้ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยมีความประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูลจากคณะครู-อาจารย์ผู้ทำการ
สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดของท่าน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และนำผลการวิจัย
ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด
ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ทางคณะผู้ดำเนินการการวิจัยจึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อให้โปรดให้ครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสังกัดของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงลงในแบบสอบถามทุกตอน และ
ทุกข้อด้วย คำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบ คณะผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่าอย่างยิ่งและใช้เพื่อประโยชน์ในการ
วิจัยเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนหรือเสียหายแก่คณะหรือบุคคลใด ๆ ผลของการวิจัยจะใช้
เพื่อการสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยตรงเท่านั้น

อนึ่ง ทางคณะฯ ใครขอความกรุณาจากท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลสมบูรณ์แล้ว
คืนกลับไปยัง ภาควิชากรสูตรสูตรเกษตร คณะกรสูตรสูตรสูตรสูตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า-
คุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กทม. 10520 ภายในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538
ด้วย หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

กัมปตี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาควิชากรสูตรสูตรเกษตร

โทร. 3266052-6101 ต่อ 653, 659

3266052-6101

ที่ ศบ ๐๘๒๓/ ๒๕๖

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาท
ถนนลูกเสือ ๑ อำเภอเมืองชัยนาท ๑๙๐๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดี ภาควิชาคณะครุศาสตร์ เกษตร

อ้างถึง หนังสือ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า จากุณทหารอากาศระบียง
ที่ ทบ ๕๐๔/๐๐๕๐ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่อง ความต้องการค่าน้ำหนักการเรียน
การสอนวิชา เกษตรของครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน ๑๔ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า จากุณทหารอากาศระบียง ขอให้สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาท
ดำเนินการใหญ่ - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร กรอกข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ความละเอียด
แจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาท ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
จึงขอส่งแบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัยดังกล่าว มาพร้อมหนังสือนี้ รายละเอียดดังแนบ

จึงเรียนมา เพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายขจรศักดิ์ พานิชพิบูลย์)

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาท

งานวิชาการ

โทร. (๐๕๖) ๔๑๒๔๗๔

โทรสาร (๐๕๖) ๔๑๒๔๗๓

ที่ ศษ ๐๘๓๓/๕๒๖

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดอุทัยธานี
โรงเรียนอุทัยวิทยาคม
อำเภอเมือง
จังหวัดอุทัยธานี ๖๑๐๐๐

๑๐. กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘

เรื่อง ส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อ้างถึง หนังสือที่ ทม ๑๕๐๘/๐๐๕๐ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขอความอนุเคราะห์ในการใ้ครูผู้สอนวิชาเกษตร เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ความละเอียดเข้มแข็งแล้ว นั้น

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ไ้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และไ้รวบรวมแบบสอบถามที่ไ้ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(จฬฉ๑)

(นางจันจิรา ไ้คชชัย)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ฝ่ายพัฒนาวิชาการ

โทร. ๕๑๒๕๘๓

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย

เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ท่านรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
  - 1.1 เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอนวิชาในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.2 เพื่อสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย
  - 1.3 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการสอนและการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.4 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.5 เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษา เพื่อการผลิตครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาและวิจัย
3. คำตอบและความคิดเห็นของท่านเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและสงวนไว้เป็นความลับ โดยจะใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนและเสียหายใด ๆ แก่ท่าน

ขอขอบพระคุณ

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

โรงเรียน.....

จังหวัด.....

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. นับถือศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานภาพการสมรส โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง

5. อายุราชการ.....ปี

6. ระดับการศึกษา และสาขาวิชาเอก (โปรดระบุทุกระดับการศึกษา)
 อนุปริญญา วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
 ปริญญาตรี วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
 ปริญญาโท วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
 ปริญญาเอก วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ตำแหน่งในปัจจุบัน

ครู อาจารย์ อาจารย์ 2 อาจารย์ 3
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร

- เพิ่งเริ่มสอน   สอนมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา
 สอนมาแล้วเป็นเวลา.....ปี

9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน

- ครูประจำชั้น
 ทำงานธุรการ
 แนะนำ
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
.....

10. ในภาคเรียนที่ท่านทำการสอนทั้งหมดสัปดาห์ละ.....คาบ
(โปรดระบุทุกรายวิชาที่ท่านสอน)

1. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
2. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
3. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
4. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
5. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
6. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

11. ถ้าไม่รวมรายวิชาที่สอนในภาคเรียนนี้ ในรอบ 3 ปีการศึกษานี้ท่านได้สอนรายวิชาใดบ้าง (โปรดระบุชื่อวิชาและระดับชั้นที่สอน)

1. วิชา.....ระดับชั้น.....
2. วิชา.....ระดับชั้น.....
3. วิชา.....ระดับชั้น.....
4. วิชา.....ระดับชั้น.....
5. วิชา.....ระดับชั้น.....
6. วิชา.....ระดับชั้น.....
7. วิชา.....ระดับชั้น.....

12. ท่านสอนซ้ำรายวิชาเดิมบ้างหรือไม่

ซ้ำ ไม่ซ้ำ

13. ในกรณีที่ท่านต้องสอนวิชาอื่น นอกเหนือจากวิชาเกษตรด้วยนั้นเพราะเหตุใด

- จำนวนครูสอนวิชาอื่น ไม่พอ
- มีความสามารถในการสอนวิชานั้นอย่างดี
- โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย
- มีครูเกษตรหลายคน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ในรอบ 3 ปีการศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วท่านสอนสัปดาห์ละ.....คาบ

ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด สัปดาห์ละ.....คาบ

ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด สัปดาห์ละ.....คาบ

15. ท่านคิดว่าจำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ของท่านนั้นมากหรือน้อย

- มากเกินไป
- ค่อนข้างมาก
- เหมาะสมแล้ว
- น้อยเกินไป

16. ท่านคิดว่าครูเกษียณควรสอนสัปดาห์ละ.....คาบ จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี มีประสิทธิภาพที่สุด

17. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมในด้านการสอนบ้างหรือไม่

- ไม่เคย
- เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....
.....
.....
.....
.....

18. ท่านเคยได้รับการอบรมทางด้านการเกษตรบ้างหรือไม่

- ไม่เคย
- เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....
.....
.....
.....
.....

19. ท่านได้รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายกี่ปีมาแล้ว

- ไม่ถึงหนึ่งปี
- 1 ปี
- 2 ปี
- 3 ปี
- 4 ปี
- 5 ปี
- เกินกว่า 5 ปี

20. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านใด

- ไม่ต้องการ
- ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)
  - ความรู้และทักษะในด้านการสอน
  - ความรู้และทักษะทางการเกษตร
  - พัฒนาด้านบุคลิกภาพ
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

21. ท่านต้องการรับการฝึกอบรม ด้านการสอนเพิ่มเติมหรือไม่

- ไม่ต้องการ
- ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)
  - เทคนิควิธีสอน
  - การวัดและประเมินผลการเรียน
  - การทำแผนการสอน
  - การวิเคราะห์หลักสูตร
  - การใช้และการผลิตสื่อการสอน
  - จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น
  - การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

22. ท่านต้องการรับการฝึกอบรมความรู้และทักษะด้านการเกษตรเพิ่มเติมหรือไม่

ไม่ต้องการ

ต้องการ (โปรดระบุเรื่องที่ต้องการฝึกอบรมตามลำดับ
ความต้องการสูงสุด)

.....
.....
.....
.....

23. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพด้านใด

การพูด

การแต่งกาย

กริยาท่าทาง

มนุษยสัมพันธ์

ความกระตือรือร้น

อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

24. ท่านต้องการศึกษาต่อหรือไม่

ไม่ต้องการ

ต้องการ (โปรดระบุระดับการศึกษาและสาขาที่ต้องการ)

ปริญญาตรี สาขา.....

ปริญญาโท สาขา.....

ปริญญาเอก สาขา.....

25. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรนั้น โรงเรียนดำเนินการอย่างไร

- ให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี
- โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก
- โรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

26. นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ท่านสอนส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียนมากน้อยเพียงใด

- ตั้งใจมาก
- ตั้งใจแต่ไม่มากนัก
- ไม่ค่อยตั้งใจ
- ไม่ตั้งใจเลย
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. โปรดจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจวิชาเกษตร
ของนักเรียนในโรงเรียนของท่าน 5 อันดับ

- .....การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร
- .....ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่
- .....ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวนเพียงพอ)
- .....วิธีสอนของครูเกษตร
- .....บุคลิกภาพของครูเกษตร
- .....สภาพของท้องถิ่น
- .....ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน
- .....นักเรียนรุ่นก่อน ๆ
- .....ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียน
- .....ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง
- .....ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน
- .....อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

28. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ท่านสอนอยู่นั้นมีขนาดเหมาะสมเพียงใด

- กลุ่มใหญ่มากเกินไป (ประมาณ.....คน)
- กลุ่มค่อนข้างใหญ่ (ประมาณ.....คน)
- ขนาดเหมาะสมดีแล้ว (ประมาณ.....คน)
- กลุ่มค่อนข้างเล็ก (ประมาณ.....คน)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

29. ท่านคิดว่ากลุ่มของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร ซึ่งมีการฝึกภาคปฏิบัติด้วยควรมีขนาดเท่าใด

- ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน
- ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน
- กลุ่มละ 20-30 คน
- กลุ่มละ 30-40 คน
- กลุ่มละ 40-50 คน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

30. วิชาเกษตรที่ท่านสอนมีห้องเรียนวิชาเกษตร โดยเฉพาะหรือไม่

- มี
- ไม่มี (ถ้าไม่มีท่านใช้สถานที่ใดเป็นที่สอน, (โปรดระบุ) .....

31. การสอนภาคปฏิบัติโรงเรียน ได้จัดพื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงานในวิชาของท่านหรือไม่

- จัด
- ไม่จัด (โปรดระบุสาเหตุ) .....

32. ถ้าโรงเรียนได้จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของวิชาที่ท่านสอน โปรดระบุว่ามีพื้นที่หรือสถานที่ฝึกปฏิบัติงานจำนวนเท่าใด (ถ้าเป็นอาคารหรือสถานที่ขนาดเล็ก ระบุพื้นที่เป็นตารางเมตรได้)

วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร

วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร

วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร

วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร

วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร

วิชา.....จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
หรือ.....ตารางเมตร

33. ถ้าโรงเรียนไม่จัดสถานฝึกปฏิบัติงานให้ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

34. ท่านมีปัญหาด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชา เกษตรอย่างไร โปรดระบุปัญหาที่ประสบ

.....
.....
.....
.....

35. ท่านต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน
วิชาของท่านอย่างไร

.....
.....
.....
.....

36. การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาท่านยึดอะไรเป็นหลัก

- จัดเตรียมเอง โดยการวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ
- ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ
- สอนเนื้อหาตามหนังสือเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

37. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชาหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ) .....
- .....
- .....
- .....

38. ท่านเตรียมการสอนด้วยวิธีใด

- ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน และทำแผนการสอนเป็นรายคาบ
- ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

39. การจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร ท่านปฏิบัติอย่างไร

- ขอบซื้อได้ตลอดปีโดยใช้เงินบำรุงการศึกษา
- ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษาเพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อน
- ใช้เงินรายได้หมุนเวียนในหมวดวิชา
- เก็บเงินจากนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตคืนนักเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

40. ท่านมีปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตรหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ).....
.....
.....
.....
.....
.....

41. ปัจจุบันวิชาเกษตรที่ท่านกำลังสอนอยู่ ท่านใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

ชนิดใดมากที่สุด (โปรดระบุ).....
.....

เหตุผลการเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ชนิดนี้.....
.....

ปัญหาที่พบในการใช้สื่อและอุปกรณ์ตามที่ท่านระบุ

- โรงเรียนไม่เคยมีสื่อชนิดนี้มาก่อน
- มี แต่จำนวนไม่เพียงพอ
- โรงเรียนขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อ
- มีสื่อและอุปกรณ์ แต่ขั้นตอนการเบิกใช้ยุ่งยาก
- มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่

[ ] สื่อและอุปกรณ์ที่มีมักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มีอาคาร หรือสถานเก็บให้ปลอดภัย

[ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

42. โปรดให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในข้อ 41

.....
.....
.....
.....
.....
.....

43. ท่านต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนชนิดใดมากที่สุด (โปรดระบุจำนวนพร้อมเหตุผลประกอบด้วย)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

44. ท่านต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตรอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

